

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัย “ข้าพเจ้ากับความมั่นคงของชาติ : ศึกษากรณีกระบวนการตัดสินใจของรัฐบาลในการปิดด่านสันติอู่ อ. แม่อาขย จ. เชียงใหม่” ได้ตั้งกรอบการศึกษาว่า ทำไมรัฐบาลจึงต้องตัดสินใจปิดด่านสันติอู่ รัฐบาลและบุคคลที่เกี่ยวข้องมีเหตุผลอย่างไร การปิดด่านครั้งนี้มีผลกระทบต่อประชาชน โดยเฉพาะพ่อค้านักธุรกิจหรือไม่ และจะมีแนวทาง ข้อเสนอแนะอย่างไร ในการแก้ไขปัญหาการลักลอบค้ายาเสพติดให้ลดลง และหมดสิ้นไป

ในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทั้งข้อมูลที่เป็นเอกสาร ทั้งข่าวสารที่เผยแพร่ตามสื่อมวลชน วารสาร งานวิจัย เอกสารราชการ เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาต่าง ๆ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยแบบเจาะลึก โดยการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่มีส่วนในการรู้เห็นได้รับผลกระทบ ทั้งราชการและเอกชน จำนวน 25 คน ได้แก่ ข้าราชการพลเรือน จำนวน 9 คน ข้าราชการตำรวจ 4 คน ข้าราชการทหาร 2 คน พ่อค้านักธุรกิจ 5 คน นักวิชาการ 2 คน สื่อมวลชน 3 คน มีผลการศึกษา 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ปัญหาภัยและความมั่นคงของชาติทางด้านสังคม

ตอนที่ 2 กระบวนการตัดสินใจของรัฐบาลและบุคคลที่เกี่ยวข้องอันนำไปสู่การปิด

ด่านสันติอู่ อ. แม่อาขย จ. เชียงใหม่

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการแก้ไขปัญหาลักลอบค้าและนำเข้ายาบ้า

โดยเริ่มตั้งแต่ได้มีการตัดสินใจในการสั่งปิดด่านสันติอู่ เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องเนื่องมาจากปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้าที่นำลำเลียงผ่านทางเส้นทางนี้เป็นหลักที่ง่ายต่อการส่งเข้ามาภายในประเทศไทย ซึ่งทางฝั่งตรงกันข้ามคือเมืองยอนประเทศพม่า ที่ได้กระทบในเรื่องความมั่นคงของชาติ และนำไปสู่การตัดสินใจปิดด่านในที่สุด

นับตั้งแต่สมัยก่อนความมั่นคงของชาติในยุคสงครามเย็นจนกระทั่งถึงปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของความมั่นคงของชาติ ที่ไม่เหมือนกัน ในสมัยสงครามเย็นเราจะมองความมั่นคงของชาติเป็นเรื่องที่หนักไปทางความมั่นคงทางทหาร เพราะฉะนั้นประเทศใดประเทศหนึ่ง มีปัญหาด้านความมั่นคงก็จะมุ่งเสริมสร้างแสนยานุภาพทางทหารซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อสร้างความมั่นคง แห่งชาติ แต่ว่าในสมัยปัจจุบันเมื่อหมดยุคสงครามเย็นก็จะเห็นได้ว่าไม่มีปัญหาในเรื่องของการกลัวต่อภัยความมั่นคงของประเทศทางด้านทหาร เพราะว่าไม่มีการขัดแย้งด้านอุดมการณ์ ที่จะต้องแบ่งเป็น

และมีความหมายที่กว้างมากกว่าสมัยยุคสงครามเย็น การที่ประเทศไทยประเทศหนึ่งขาดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นเรื่องของความมั่นคงของชาติหรือการที่ประเทศไทยประเทศหนึ่งขาดความมั่นคงทางด้านสังคม ด้านจิตวิทยา สิ่งนี้ก็เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ ในอีกรูปแบบหนึ่ง และในปัจจุบันนี้ ได้มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น คือ มีภัยเงียบ ที่เข้ามาและถือว่าเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติอยู่เหมือนกัน เช่น ปัญหาจากยาเสพติด ซึ่งเป็นภัยของสังคม ปัญหาจากแรงงานข้ามชาติ ที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายและเข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ

และชัดเจนในปัจจุบันยาบ้าเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ อันแรกถือเป็นภัยต่อความมั่นคงด้านสังคม เพราะจะทำให้สังคมนั้นอ่อนเพลีย คนในชาติไม่มีพลังหรือความเข้มแข็งต่อไป และเมื่อคนในชาติไม่มีกำลังเข้มแข็ง ซึ่งกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจด้วย เมื่อคนไม่มีความเข้มแข็งและไม่มีเป้าหมาย ก็จะเป็นความต่อเนื่องที่จะกระทบทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม¹¹⁵

ในการปิดด่านสันติคุ้ม จนถึงปัจจุบันก็นับได้ว่าเป็นเวลา 2 ปี เหตุที่ปิดอยู่แสดงว่าการปิดด่านนั้นได้ผล และมีข้อมูลว่าไม่เพียงแต่มีการปิดด่านนี้เพียงด่านเดียว แต่มีการปิดด่านอื่น ๆ ตามมา เพราะฉะนั้นการที่มีการปิดด่านต่าง ๆ เหล่านี้ จำนวน 5 ด่าน¹¹⁶ แม้ว่าการปิดด่านจะไม่ช่วยยับยั้งการเข้ามาของยาบ้าได้ก็ตาม แต่ก็แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลเริ่มเอาใจจริงจังในเรื่องการแก้ไขปัญหายาเสพติด ไม่ให้มีการเข้ามาของยาเสพติดมากขึ้น แต่ปัญหาคือการมีจำนวนช่องทางอยู่หลายช่องทางจากพรมแดนไทย-พม่า ทางภาคเหนือ ทำให้เกิดการเข้ามาของยาเสพติดได้ง่าย

ผลการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวกับการตัดสินใจในกรณีการปิดด่านสันติคุ้ม อ.แม่สาย จ. เชียงใหม่ จากหลากหลายอาชีพ ได้แก่ กลุ่มข้าราชการพลเรือน ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร พ่อค้านักธุรกิจ นักวิชาการ และสื่อมวลชน จำนวน 25 คน ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ต่อประเด็นต่าง ๆ มีดังนี้

1. แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า ปัจจุบันยาบ้าเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ
2. แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า ยาบ้าเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ ทางด้านสังคม
3. แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : แหล่งที่มาของยาบ้ามาจากภายนอกประเทศ ท่านเห็นด้วยหรือไม่

¹¹⁵ สัมภาษณ์นักวิชาการ, 10 มี.ค. 2544

¹¹⁶ ผู้จัดการรายวัน, 7-8 สิงหาคม 2542.

4. แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : การตัดสินใจสั่งปิดด่านสันตันคู้ อ. แม่อาย จ. เชียงใหม่ เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2542 นั้น ช่วยลดการไหลทะลักเข้ามาของยาบ้า ท่านเห็นด้วยว่าการตัดสินใจครั้งนี้เป็นการตัดสินใจที่ถูกต้องหรือไม่

5. แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : การปิดด่านสันตันคู้ช่วยระงับหรือยับยั้งการไหลทะลักเข้ามาของยาเสพติดจากประเทศพม่า ท่านเห็นด้วยหรือไม่

6. แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : เมืองยอนในรัฐฉานประเทศพม่า ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับ อ. แม่อาย จ. เชียงใหม่ มีส่วนสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการนำยาบ้าเข้าสู่ประเทศไทย ท่านเห็นด้วยหรือไม่

7. แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : การสั่งปิดด่านสันตันคู้ครั้งนี้ได้ส่งผลกระทบต่อกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มพ่อค้านักธุรกิจ ท่านเห็นด้วยหรือไม่

8. แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : ภายหลังจากการปิดด่านสันตันคู้ จนถึงขณะนี้ การปิดด่านได้ให้ประโยชน์แก่ทางราชการและประชาชนโดยรวม ท่านเห็นด้วยหรือไม่

9. แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าควรจะมีการปิดด่านอื่น ๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากด่านสันตันคู้ เพื่อป้องกันการเข้ามาของยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน ถ้ามาตรการปิดด่านเป็นมาตรการหนึ่ง que ส่งผลให้มีการนำเข้ามาของยาบ้าลดน้อยลง

10. แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : การปิดด่านสันตันคู้ส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนไทย-พม่า และการไปมาหาสู่ระหว่างประชาชนทั้งสองฝั่ง ท่านเห็นด้วยหรือไม่

11. แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่ารัฐบาลพม่าไม่มีความจริงใจที่จะแก้ไขปัญหาการลักลอบเอายาบ้าเข้าสู่ประเทศไทย และการควบคุมดูแลกองกำลังกลุ่มว่าในการผลิตยาบ้า เพราะได้รับผลประโยชน์จากธุรกิจการค้ายาบ้า

ตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าปัจจุบันยาบ้าเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	หมายเหตุ
ข้าราชการพลเรือน	6	1*			* ปัจจุบันจะมีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ความยากจน และการว่างงานของ ประชาชนที่เป็นปัญหาควบคู่ไปกับปัญหา ยาเสพติดที่รัฐบาลควรจะทำกาแก้ไข
ข้าราชการตำรวจ	4				
ข้าราชการทหาร	1				
พ่อค้านักธุรกิจ	2	1**		1***	** เป็นส่วนหนึ่งของปัญหาความมั่นคงแต่ ก็มีส่วนอื่น ๆ ด้วย เช่น ปัญหาการคอร์รัปชัน *** เรื่องปัญหาแรงงานเป็นปัญหาสำคัญ มากกว่าปัญหายาเสพติด
นักวิชาการ	2				
สื่อมวลชน	2	1****			**** มีปัญหาคนต่างด้าว ก็เป็นปัญหา มากที่มายุ่ภายในประเทศไทย
รวม	17	3	-	1	

จากตารางเห็นว่า ความคิดเห็นต่อปัญหายาเสพติดที่พบในปัจจุบัน โดยเฉพาะยาบ้า นั้น มีทั้ง ผู้ที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย คือ เห็นด้วย จำนวน 17 คน เห็นด้วยแบบมีเงื่อนไข จำนวน 3 คน และไม่เห็นด้วยแบบมีเงื่อนไข จำนวน 1 คน จากการสัมภาษณ์ ทั้งหมด 25 คน มีไม่แสดงความคิดเห็น 4 คน

จากจำนวนความเห็นดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ปัญหาในปัจจุบันที่เกี่ยวกับยาเสพติดนั้น โดยเฉพาะปัญหายาบ้า กลายมาเป็นปัญหาที่มีความสำคัญมากในขณะนี้ และเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ มากที่สุด เนื่องจากจะเห็นได้ว่าคำตอบนั้นเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยเฉพาะที่เห็นว่ายาบ้า นั้นมีผลกระทบตอความมั่นคงของชาติทางด้านสังคม เนื่องจากการเข้ามาแพร่ระบาดของยาบ้า นั้นเป็นไปได้

อย่างรวดเร็ว ทำให้มีผลกระทบไปในหลายด้านด้วยกัน เช่น ในทัศนะของตำรวจเห็นว่ายาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้า นั้นเป็นภัยที่ทำลายความมั่นคงของชาติ ที่มีผลกระทบมากที่สุดเนื่องจากเมื่อคนติดยา บ้าจะขาดสติ ไม่สามารถที่จะดูแลควบคุมตนเองได้ ทำให้ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสังคม ตามมา ซึ่งรวมถึงปัญหาทางด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ เพราะปัญหายาเสพติด ที่มุ่งเน้นเรื่องยาบ้า นั้น ขณะนี้ได้เป็นตัวแปรสำคัญเนื่องจากเป็นตัวที่ทำลายเยาวชนของประเทศไม่ให้มีกำลังความเข้มแข็ง ที่จะต่อสู้กับนานาประเทศได้¹¹⁷ แต่ปัญหาดังกล่าวนั้นก็อยู่บนพื้นฐานของปัจจัยหลายประการที่ยาบ้า ไม่อาจเข้ามาแทรกซึม หรือมากระทบต่อความมั่นคงของประเทศได้ จากการที่มีครอบครัวที่ดี มีการ เอาใจใส่ดูแลกัน จะทำให้ยาเสพติดไม่สามารถเข้ามาถึงตัวเยาวชนของประเทศไทยได้ แต่การที่มีการ นำเข้ามาของยาบ้ามากนั้น เนื่องจากมีความต้องการของคนภายในประเทศมาก ทำให้การผลิตยาบ้าส่ง ขายในประเทศไทยมีรายได้ดี เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ข้าราชการพลเรือน พ่อค้านักธุรกิจ สื่อมวลชน บางคนให้ทัศนะเพิ่มเติมว่า ปัญหายาเสพติด ในเรื่องของยาบ้าที่เป็นปัญหาอยู่ในขณะนี้ เป็นปัญหาที่ต้องมีการร่วมมือกันในการแก้ ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เนื่องจากมีการเข้ามาของยาบ้าในขณะนี้ โดยเฉพาะการที่ยังมีการเปิดด่านสัน ดันตูในขณะนั้น ซึ่งเป็นฝั่งตรงข้ามกับเมืองยอน ที่มีการผลิตยาเสพติดเป็นหลัก ที่จะส่งเข้ามาขายยัง ประเทศไทย ซึ่งถ้าไม่สามารถที่จะป้องกันได้ก็จะกระทบต่อความมั่นคงของชาติในที่สุด และจะต้องมี การแก้ไขปัญหามาให้เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันมีปริมาณผู้ติดยาบ้าเพิ่มมากขึ้น ที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาได้

สำหรับทัศนะต่อความเห็นที่ว่ายาบ้า นั้นจัดว่าเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ มากที่สุด โดย เฉพาะในด้านสังคมนั้น ได้ผลแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า ยาบ้าเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ ทางด้านสังคม

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	หมายเหตุ
ข้าราชการพลเรือน	5	2*			* ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาทั้ง ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และ

¹¹⁷ สัมภาษณ์ตำรวจ , 20 มี.ค. 2544

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	หมายเหตุ
ข้าราชการตำรวจ	2	2*			การเมือง ที่จะกระทบไปในทุกด้าน
ข้าราชการทหาร		1*			
พ่อค้านักธุรกิจ	3	1*			
นักวิชาการ	2				
สื่อมวลชน	2	1*			
รวม	14	7	-	-	

จากตารางเห็นว่า ความคิดเห็นต่อยาบ้าเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศนั้น ทางด้านสังคม มีผู้ที่เห็นด้วย จำนวน 14 คน เห็นด้วยแบบมีเงื่อนไข จำนวน 7 คน จะสังเกตเห็นว่า

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่นั้นเห็นด้วย ว่ายาบ้าเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ ทางด้านสังคม เนื่องจากว่า ปัญหายาเสพติดในปัจจุบันกลายเป็นปัญหาทางด้านสังคมมากกว่า เพราะประชาชนในประเทศไทยเป็นผู้บริโภคยาเสพติดโดยตรง ยาเสพติดและประชาชนนั้นได้รับผลกระทบของยาเสพติดค่อนข้างมาก

ปัญหาเรื่องยาเสพติดมีผลกระทบทุกด้านทั้งด้านสังคม และการเมือง ในด้านสังคมก็ทำให้พฤติกรรมของผู้ที่เสพติดเบี่ยงเบนไปนั้น ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรม เช่น ถูกฆ่าพ่อ พ่อข่มขืนลูก หรือลูกอาจไม่รักพ่อเพราะว่าติดยาบ้า ปัญหาประการที่ 2 เมื่อเสพติดแล้วโอกาสที่ผู้เสพติดจะกลับมาประกอบสัมมาอาชีพโดยสุจริตเป็นไปได้ ทำให้ต้องเป็นขโมย ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมซึ่งเป็นปัญหาทางสังคมตามมา ในขณะเดียวกันเมื่อมีพรรคการเมืองหรือพรรคการเมืองไหนไปเกี่ยวข้องกับเรื่องยาบ้า เงินที่ได้จากการค้ายาบ้าหรือการขายยาเสพติดก็จะนำมาใช้ในกิจกรรมทางการเมือง ก็ทำให้มีผลกระทบไปทั้งระบบ รวมทั้งทางด้านเศรษฐกิจด้วย ที่ชัดเจนคือเมื่อคนติดยาบ้าก็จะต้องทำทุกวิถีทางเพื่อจะได้เสพ ก็ต้องนำเงินไปซื้อ ซึ่งแทนที่จะนำเงินเหล่านั้นไปใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์แต่ต้องเสียไปเพราะยาบ้า รวมทั้งเงินได้ไหลออกนอกระบบไปอยู่กับการทำการค้ายาบ้าเป็นจำนวนมาก ที่ทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญปัญหาอยู่ในขณะนี้

สำหรับทัศนต่อแหล่งที่มาของยาบ้ามาจากภายในและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะบริเวณตามแนวชายแดนไทย – พม่า และประเทศเพื่อนบ้านของประเทศไทย ได้ผลแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : แหล่งที่มาของยาบ้ามาจากภายนอกประเทศ ท่านเห็นด้วยหรือไม่

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	หมายเหตุ
ข้าราชการพลเรือน	6	1*			* ปัญหาเสฟติดโรงงานผลิตจะอยู่ภายนอกประเทศเสียส่วนใหญ่โดยผลิตจากชนกลุ่มน้อยตามแนวบริเวณชายแดนคือ จากประเทศพม่า และลาว
ข้าราชการตำรวจ	3			1**	** มีทั้ง 2 แหล่ง คือจากภายในและภายนอก แต่ส่วนใหญ่ 80-90 % มาจากนอกประเทศ
ข้าราชการทหาร พ่อค้ายักธุรกิจ	1		2	1***	*** อดีตมีนอประเทศตามตะเข็บชายแดน แต่ปัจจุบันมีทั้งน้ำยาเคมี เครื่องมือ ในไทยจนสามารถผลิตที่ไหนก็ได้
นักวิชาการ สื่อมวลชน	1		1	3****	**** มีทั้งภายในและภายนอกประเทศ
รวม	11	1	3	5	

จากตาราง เห็นได้ว่า ผู้ที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยมีจำนวนใกล้เคียงกันต่อความคิดเห็นในแหล่งที่มาของยาบ้าว่ามาจากทั้งภายในและภายนอกประเทศ คือ เห็นด้วย จำนวน 11 คน

เห็นด้วยแบบมีเงื่อนไข จำนวน 1 คน และไม่เห็นด้วย จำนวน 3 คน ไม่เห็นด้วยแบบมีเงื่อนไข จำนวน 5 คน จากการสัมภาษณ์ ทั้งหมด 25 คน มีไม่แสดงความคิดเห็น 5 คน

กลุ่มข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร และนักวิชาการ เห็นด้วยว่าแหล่งที่มาของยาบ้ามาจากภายนอกประเทศ โดยเฉพาะตรงรอยตะเข็บชายแดนไทย-พม่า ที่ทางเจ้าหน้าที่ของฝ่ายไทยเข้าไปจับได้ จากแหล่งที่มาส่วนใหญ่จะเป็นของพม่า ชนกลุ่มน้อย เช่น ไทยใหญ่ กระเหรี่ยง ชาวเขา โดยเฉพาะกลุ่มว้าแดง เพราะบริเวณชายแดนของประเทศไทยมีความยาวมาก ประกอบกับประเทศไทยไม่มีกองกำลังมากพอที่จะอยู่ทุกจุดตามบริเวณแนวชายแดน ที่จะคอยดูแลได้ทั้งหมด รวมทั้งประเทศไทยไม่สามารถที่จะเข้าไปจัดการกับแหล่งผลิตยาบ้าที่อยู่นอกประเทศได้ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับเรื่องอำนาจอธิปไตย ที่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับแหล่งที่มาของยาบ้าว่าไม่ได้มาจากนอกประเทศ ได้แก่ กลุ่มสื่อมวลชน กลุ่มพ่อค้านักธุรกิจ และนักวิชาการ บางท่าน ให้ความเห็นว่า แหล่งผลิตยาบ้าไม่น่าจำเป็นต้องผลิตมาจากต่างประเทศ ซึ่งไม่มีเหตุผลที่จะต้องไปผลิตตามแนวบริเวณชายแดนและนำขนเข้ามาเพราะว่า จากการที่มีการขนนำยาจากประเทศไทยออกไปภายนอกประเทศ เพื่อนำไปผลิตที่บริเวณแนวชายแดนและขนกลับเข้ามาภายในประเทศไทยอีกนั้น ตามเหตุผลแล้วประเทศไทยเป็นแหล่งชุมชน และเป็นตลาดใหญ่ที่มีการค้าขายในเรื่องดังกล่าว ฉะนั้นในเมื่อตลาดอยู่ภายในประเทศ แหล่งผลิตใหญ่ที่สุดควรอยู่ภายในประเทศไทยไม่ได้อยู่นอกประเทศ อยู่ในชุมชนเพราะว่า กลุ่มผู้ผลิตยาบ้าใช้วิธีการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีสูงขึ้น ใช้เครื่องมือในการผลิตที่ทันสมัย ฉะนั้นจึงไม่มีเหตุผลที่จะต้องขนนำยาออกไปนอกประเทศเพื่อกลับเข้ามาอีกครั้ง ซึ่งเป็นการยาก สำหรับที่ต้องผ่านการตรวจจับจากเจ้าหน้าที่ของประเทศไทย ตามแนวบริเวณชายแดน ดังนั้นเมื่อนำยาที่ใช้ในการผลิตยาบ้าอยู่นั้นอยู่ในประเทศไทยจะเน้นการผลิตภายในประเทศง่ายกว่าที่จะผลิตภายนอกประเทศ¹⁸

อย่างไรก็ดี สื่อมวลชนและนักวิชาการบางท่านให้ทัศนะเพิ่มเติมว่า สำหรับในกรณีของประเทศไทยนั้น ก็คงจะเป็นที่ชัดเจนว่าที่มาของยาบ้าส่วนใหญ่มาจากภายนอกประเทศ คือมาจากพม่าที่เป็นประเทศเพื่อนบ้านของประเทศไทย ส่วนที่ผลิตภายในประเทศนั้นก็มียู้งางเป็นส่วนน้อยและเป็นสิ่งที่เจ้าหน้าที่จะทำการปราบปรามหรือกำจัดได้ แต่ว่าที่ไม่สามารถจัดการได้ คือ แหล่งยาบ้าที่ผลิตอยู่ภายนอกประเทศ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องอำนาจอธิปไตยของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ที่ประเทศไทยจะไปละเมิดไม่ได้ รวมทั้งยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้วย

¹⁸ สัมภาษณ์กลุ่มพ่อค้านักธุรกิจ, 29 พ.ย. 2543.

สำหรับทัศนคติต่อการตัดสินใจในการปิดด่านสันติอ.แม่อาว จ.เชียงใหม่ เพื่อลดการไหลทะลักเข้ามาของยาบ้าเข้าสู่ประเทศไทยนั้น ได้แสดงผลในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : การตัดสินใจสั่งปิดด่านสันติอ.แม่อาว จ.เชียงใหม่ เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2542 ช่วยลดการไหลทะลักเข้ามาของยาบ้า ท่านเห็นด้วยว่าการตัดสินใจครั้งนี้เป็นการตัดสินใจที่ถูกต้องหรือไม่

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	หมายเหตุ
ข้าราชการพลเรือน	5	1*	1		* การปิดด่านแต่ละด่านนั้น ต้องมีการชั่งน้ำหนักดู ว่ามันได้คุ้มเสียหรือไม่ เพราะมันกระทบกระเทือนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ** เป็นการชะลอปัญหาเท่านั้น เพื่อให้การขนย้ายสินค้าทำได้ยากขึ้น เป็นการชั่วคราวเท่านั้น *** ทหารต้องการให้พม่าและลาว รู้ว่าทางไทยได้เอาจริงเอาจังในเรื่องการปราบปรามยาเสพติดมากขึ้น **** ไม่สามารถสกัดยาบ้าได้ทั้งหมดตามแนวชายแดน
ข้าราชการตำรวจ	2	1**			
ข้าราชการทหาร					
พ่อค่านักธุรกิจ	1	1***	2		
นักวิชาการ	1	1****			
สื่อมวลชน	3				
รวม	12	4	3		

จากตารางเห็นว่า ในการตัดสินใจที่มีการสั่งปิดด่านสันติอ.แม่อาว จ.เชียงใหม่ นั้น มีทั้งผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย คือ เห็นด้วย จำนวน 12 คน เห็นด้วยแบบมีเงื่อนไข จำนวน 4 คน และไม่เห็นด้วย จำนวน 3 คน ไม่เห็นด้วยแบบมีเงื่อนไขไม่มี จากการสัมภาษณ์ ทั้งหมด 25 คน มีไม่แสดงความคิดเห็น 6 คน

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ (12 : 3) เห็นว่าการตัดสินใจในการปิดด่านสันตันคู่ อ.แม่อาว จ. เชียงใหม่ นั้น เป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง เพื่อที่จะได้ช่วยลดการนำเข้าของยาบ้าเข้าสู่ประเทศไทย ทั้งนี้เพราะจากการตัดสินใจของรัฐบาลนายชวน หลีกภัย ในการสั่งปิดด่านสันตันคู่ เนื่องจาก รัฐบาลเห็นว่าการปิดด่านสันตันคู่นั้น เพื่อลดปัญหายาเสพติด ซึ่งก็เป็นเหตุผลส่วนหนึ่ง แต่ความเห็นในการปิดที่ตรงกันของทุกฝ่าย หน่วยงานของทางราชการ ก็ เห็นด้วยกับการปิดด่านสันตันคู่ ในขณะนั้น และโดยสภาพของด่านสันตันคู่ เป็นช่องทางการส่งสินค้าออก ไม่ใช่เป็นด่านถาวร เป็นเพียงช่องทางในการส่งสินค้าออกซึ่งอำนาจที่ให้ส่งสินค้าออกไปประเทศเพื่อนบ้านนั้น กรมศุลกากรมีอำนาจ ที่จะให้นำสินค้าออกไปเป็นครั้ง ๆ ไป ต่อมาเกิดปัญหาที่ช่องทางดังกล่าวนี้ว่าได้เป็นช่องทางที่มีการลักลอบนำสารเคมี สารตั้งต้น ที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดเข้าไปในทางฝั่งเมืองยอน มีการส่งสินค้า วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ มากมายในเมืองยอน และมีการลักลอบลำเลียงส่งยาเสพติดเข้าช่องทางนี้เป็นครั้งคราว ประกอบกับช่วงระยะเวลาดังกล่าว มีปัญหาความมั่นคงชายแดนหลายเรื่องทางฝั่งพม่า ปัญหาทางภาคเหนือตอนบน เรื่องของกองกำลังต่างชาติที่เข้ามาฆ่าชาวบ้านที่ อำเภอมะฮ์นอย จังหวัดเชียงใหม่ ที่ห่างไปไม่กี่เดือน ชาวคราวการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาเป็นแสนเป็นล้าน ไม่ว่าจุดไหนก็ตามแต่ก็อยู่ในเขตอิทธิพลของกลุ่มว่า เพราะฉะนั้นทำให้กระแสของสื่อมวลชนที่ด่านสันตันคู่เป็นทางหนึ่งที่จะนำยาเสพติดเข้าสู่ประเทศไทย เพราะฉะนั้นปัญหาดังกล่าวนี้ จึงเป็นข้อตกลงที่มีนโยบายในการปิดด่านสันตันคู่¹¹⁹

นอกจากนี้ ช่องทางทั้งหมดมี 226 ช่องทาง และช่องทางที่สำคัญของยาเสพติด 60 ช่องทาง และ 1 ใน 60 ช่องทางนั้น คือ ด่านสันตันคู่ ที่มีส่วนสำคัญที่มีการลำเลียงเข้าของยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน ส่วนผลประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการค้าขายตรงจุดบริเวณนั้นไม่มี เมื่อทำการปิดด่านสันตันคู่ จะเกิดผลประโยชน์ต่อชาติมากกว่าการเปิดด่านไว้¹²⁰

ส่วนผู้ไม่เห็นด้วย ได้แก่ กลุ่มพ่อค้านักธุรกิจ และข้าราชการพลเรือนบางท่าน มองว่าการปิดด่านสันตันคู่นั้นไม่ได้ช่วยทำให้การนำเข้าของยาบ้าลดน้อยลงได้ เนื่องจากยังมีจุดอื่น ๆ ที่สามารถนำเข้าของยาบ้าได้อีกหลายด่าน และด่านสันตันคู่ไม่ใช่ด่านที่มีความสำคัญมากนัก ถ้าให้มีการปิดด่านจะเสียผลประโยชน์ของชาติในการค้าขายกับประเทศเพื่อนบ้าน ฉะนั้นถ้าปิดควรจะต้องปิดเป็นการชั่วคราวเพื่อจะได้ไม่กระทบกระเทือนความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับพม่า และยังสามารถทำการค้าขายกันได้ตามปกติ

¹¹⁹ สัมภาษณ์กลุ่มข้าราชการพลเรือน , 30 พ.ย. 2543

¹²⁰ สัมภาษณ์กลุ่มข้าราชการพลเรือน , 22 ม.ค. 2544

อย่างไรก็ดี ข้าราชการพลเรือนและนักวิชาการบางท่าน ให้ทัศนะเพิ่มเติมว่า การปิดด่านหรือไม่ปิดด่านนั้น ควรกระทำการตัดสินใจให้รอบคอบว่าจะกระทบกระเทือนต่อด้านต่าง ๆ ในสังคมหรือไม่ โดยดูจากประชาชนเป็นหลักว่าได้รับประโยชน์หรือเสียประโยชน์จากการปิดด่านในครั้งนี้ เนื่องจากปัญหาเรื่องยาเสพติดกลายเป็นปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ ที่ต้องมีความระมัดระวังไม่ควรให้มีการเสียผลประโยชน์ต่อประชาชนในประเทศชาติเป็นหลักสำคัญ

สำหรับทัศนะต่อการปิดด่านสันติ์คู่ ช่วยระงับการนำเข้าของยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้าจากประเทศพม่า นั้น ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : การปิดด่านสันติ์คู่ ช่วยระงับหรือยับยั้งการไหลทะลักเข้ามาของยาเสพติดจากประเทศพม่า ท่านเห็นด้วยหรือไม่

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	หมายเหตุ
ข้าราชการพลเรือน	3		3	1*	* โดยปกติยาบ้าไม่ได้ออกช่องทางนั้น การปิดด่านนั้นเป็นการตัดตอนนักค้ายาเสพติด
ข้าราชการตำรวจ	2	1**			** ช่วยระงับการไหลเข้าของยาบ้าได้ในระยะสั้น ๆ เท่านั้น
ข้าราชการทหาร			1		
พ่อค้านักธุรกิจ			4		
นักวิชาการ	1		1		
สื่อมวลชน	1			2***	*** ช่วยระงับไม่ได้ สามารถเข้าได้ทุกจุดตามแนวชายแดน
รวม	7	1	9	3	

จากตารางเห็นได้ว่า ผู้ที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยมีจำนวนใกล้เคียงกัน ต่อความคิดเห็นในการปิดด่านสันตติ์คู่ว่าช่วยระงับหรือยับยั้งการไหลทะลักเข้ามาของยาเสพติดจากประเทศพม่า คือ เห็นด้วย จำนวน 7 คน เห็นด้วยแบบมีเงื่อนไข จำนวน 1 คน และไม่เห็นด้วย จำนวน 9 คน ไม่เห็นด้วยแบบมีเงื่อนไข จำนวน 3 คน จากการสัมภาษณ์ ทั้งหมด 25 คน มีไม่แสดงความคิดเห็น 5 คน นั้น

กลุ่มข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร นักวิชาการและสื่อมวลชนบางท่าน เห็นด้วยว่าการปิดด่านนั้นช่วยไม่ให้มีการเข้ามาของยาบ้าได้ จากการพบว่ามีกรณีเปลี่ยนเส้นทางในการลำเลียงยาบ้า เมื่อมีการปิดด่านสันตติ์คู๋ไปทางใช้เส้นทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือมีการนำส่งไปตามแม่น้ำ เช่น ทางแม่น้ำโขง ทางด้านตะวันตกของทะเลอันดามัน เป็นต้น และเกิดเหตุการณ์นำเข้าของยาบ้าได้ ขณะหนึ่ง เมื่อดูจากสถิติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น จากการที่มีการจับยาบ้าได้จำนวนมาก โดยทางกองทัพเรือได้ยาบ้าเป็นจำนวน 4 ล้านเม็ด¹²¹ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการปิดด่านสันตติ์คู๋นั้น ทำให้มีผลทางด้านจิตวิทยา และการเปลี่ยนเส้นทางลำเลียงยาเสพติดได้มากขึ้น

ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการปิดด่านสันตติ์คู๋ ที่เห็นว่าการปิดด่านสันตติ์คู๋นั้นไม่ได้ช่วยการนำเข้าของยาบ้าได้ ได้แก่ กลุ่มพ่อค้านักธุรกิจ ข้าราชการพลเรือนและกลุ่มสื่อมวลชนบางคน กล่าวว่า การปิดด่านสันตติ์คู๋ไม่ได้เกิดประโยชน์แต่อย่างใด และการป้องกันการลักลอบการเข้ามาของยาเสพติดหรือยาบ้า นั้นก็สามารถทำได้ในหลายวิธี และการที่ปิดด่านสันตติ์คู๋นั้น ไม่ได้ผลอย่างเต็มที่ และไม่ช่วยในการเข้ามาของยาบ้าลดน้อยลงไปได้ เนื่องจากโดยธรรมชาติการเข้ามาของยาบ้า นั้น จะผ่านมาบริเวณใกล้กับด่าน แต่จะไม่ผ่านมาตามช่องทางที่ถูกต้อง ฉะนั้นการปิดด่านสันตติ์คู๋ ก็ไม่สามารถยับยั้งการเข้ามาของยาบ้าได้โดยตรง ซึ่งการปิดด่านนั้นเป็นการทำให้พ่อค้ายาเสพติดมีความยากลำบากในการติดต่อค้าขายและใช้เวลามากขึ้นเท่านั้น แต่ไม่ทำให้การเข้ามาของยาบ้าลดลง เพราะตามบริเวณแนวชายแดนของไทย – พม่า นั้นเป็นบริเวณที่ระยะยาวมาก ฉะนั้นตามจุดต่าง ๆ สามารถนำเข้าของยาบ้าได้ง่ายจึงเห็นว่าการปิดด่านสันตติ์คู๋ไม่ได้ช่วยให้มีการนำยาบ้าเข้าประเทศไทยลดน้อยลง

สำหรับทัศนะต่อเมืองยอนในรัฐฉานประเทศพม่า ซึ่งอยู่ตรงกันข้ามกับ อ.แม่สาย จ. เชียงใหม่ มีส่วนสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการนำยาบ้าเข้าสู่ประเทศไทย ผลปรากฏดังตารางที่ 9

¹²¹ มติชน , 16 กันยายน 2543.

ตารางที่ 9 แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : เมืองขอนแก่นในรัฐฉานประเทศพม่า ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับ อ. แม่อาข จ. เชียงใหม่ มีส่วนสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการนำยาบ้าเข้าสู่ประเทศไทย ท่านเห็นด้วยหรือไม่

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	หมายเหตุ
ข้าราชการพลเรือน	5	1*			* เราไม่สามารถเข้าไปตรวจสอบได้อย่างชัดเจน ว่าพื้นที่ไหนก็ตามในเขตอิทธิพลของชนชาติว่า เราเข้าไปไม่ได้ คือเมืองขอนแก่น
ข้าราชการตำรวจ	3				
พ่อค้านักธุรกิจ	1				
นักวิชาการ	2				
สื่อมวลชน	3		1		
รวม	14	1	1	-	

จากตารางเห็นว่า ความคิดเห็นว่าเมืองขอนแก่นในรัฐฉานประเทศพม่า ซึ่งอยู่ตรงข้าม อ.แม่อาข จ. เชียงใหม่ นั้น มีส่วนสำคัญในการนำยาบ้าเข้าสู่ประเทศไทย ซึ่งทุกกลุ่มเห็นด้วยเป็นเอกฉันท์ว่าเมืองขอนแก่นในรัฐฉานประเทศพม่านั้นมีส่วนในการนำยาบ้าเข้าสู่ประเทศไทย คือ มีผู้เห็นด้วย จำนวน 14 คน เห็นด้วยแบบมีเงื่อนไข จำนวน 1 คน และไม่เห็นด้วย จำนวน 1 คน

สำหรับเรื่องแหล่งผลิตยาเสพติดนั้น ในอดีตมาจัดว่าเป็นประเทศที่มีการผลิตยาเสพติดมากที่สุด และได้กลายมาเป็นปัญหาของประเทศเพื่อนบ้านอย่างประเทศไทย ที่มีการนำยาเสพติดเข้ามาขายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขณะนี้ ยาเสพติดที่ได้มีการแพร่ระบาดอย่างมากคือยาบ้า ที่นำเข้ามาขายในประเทศไทย¹²²

ปัญหาตรงด้านสันติ์จัดว่าเป็นกรณีพิเศษ คือ การที่ต้องมีการปิดด่านสันติ์นั้น เนื่องจากตรงด่านสันติ์มีเมืองขอนแก่น คือ ฐานใหญ่ของกลุ่มว่า เป็นฐานใหญ่ระดับ 2 คือว่ามีร้านหนือที่ปางซาง และได้อพยพมาตั้งร้านที่เมืองขอนแก่น ที่เมืองขอนแก่นถือเป็นฐานใหญ่ที่สุดที่อยู่ใกล้กับประเทศไทยที่เป็นของของกลุ่มว่า และกลุ่มว่ากลุ่มนี้อยู่ตรงกันข้ามกับ

¹²² สัมภาษณ์นักวิชาการ, 15 ม.ค. 2544

อ.แม่อาว จ.เชียงใหม่ และประเมินว่า 80 % ที่มีการนำเข้าของยาบ้าเข้ามาทางภาคเหนือมาจากกลุ่ม
ว้านี้ และใช้การขายยาบ้า เป็นสินค้าส่งเข้ามายังประเทศไทย และซื้อวัสดุก่อสร้าง เพื่อมาสร้างบ้าน
เนื่องจากสินค้าประเทศไทย ซึ่งสร้างความร่ำรวยจากการค้ายาเสพติดและฝ้ายไทยนั้น ถือว่า เป็นเรื่อง
ไม่ชอบธรรมในการค้ายาเสพติด และนำกลับไปสร้างบ้านเมืองของกลุ่มว้า¹²³

นักวิชาการ ข้าราชการพลเรือน ตำรวจ และสื่อมวลชน ให้ความเห็นว่า การที่มีเมืองยอนตั้ง
อยู่ตรงกันข้ามกับประเทศไทยนั้น ถือว่ามีส่วนสำคัญในการนำยาบ้าเข้าสู่ประเทศไทย เนื่องจากมีหลัก
ฐานชัดเจนในการผลิตยาเสพติดจากฝิ่นพม่า ในส่วนของกลุ่มว้าแดง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เมืองยอน
ที่ได้ชื่อว่าเป็นแหล่งกำเนิดของยาเสพติด ถึงแม้ว่าทางพม่าจะปฏิเสธ แต่ในขณะเดียวกัน ก็มีการนำ
จับยาบ้าได้เป็นจำนวนมากในบริเวณเส้นทางเมืองยอน มาด่านสันตันดู่ เพื่อจะลำเลียงส่งเข้ามาขายใน
ประเทศไทย และเมืองยอนเป็นจุดใหญ่ที่สำคัญ เพราะว่าเป็นฐานที่มั่นหลักของกลุ่มว้า และได้มี
การพัฒนาเมืองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในขณะนี้รัฐบาลพม่าสนับสนุนให้มีการตั้งเมือง การลงหลัก
ปักฐานที่ชัดเจน ประชาชนสามารถอยู่ดีกินดี เพราะฉะนั้นการผลิตยาเสพติดเป็นเรื่องใหญ่ที่กลุ่มว้า
ทำอยู่ในขณะนี้ เพื่อที่เอาเงินตรงนั้นมาพัฒนาเมืองให้เข้มแข็ง และประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้

ในขณะที่พ่อค่านักธุรกิจ ก็ยังยืนยันว่า เมืองยอนในรัฐฉานประเทศพม่า มีการสร้างเมืองเติบโต
อย่างรวดเร็ว ในขณะที่มีการสร้างเมืองนั้น ประเทศไทยต้องสูญเสียเงินที่นำไปสร้างเมืองนั้น จาก
การค้ายา เนื่องจากบริเวณดังกล่าวนี้ สามารถที่จะลำเลียงยาบ้าเข้ามายังฝั่งประเทศไทยได้ง่ายที่สุด
เนื่องจากมีการก่อสร้างถนนที่ดี สะดวกในการขนส่ง และจัดเป็นธุรกิจที่ทำรายได้ให้แก่กลุ่มว้ามากที่สุด
ในขณะนี้

ในการปิดด่านสันตันดู่ นั้น จะเกิดผลกระทบต่อกลุ่มพ่อค่านักธุรกิจ หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง นั้น
ได้แสดงผลดังตารางที่ 10

¹²³ สัมภาษณ์ ข้าราชการพลเรือน , 22 ม.ค. 2544

ตารางที่ 10 แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่างๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : การสั่งปิดด่านสัน
ต้นตู่ครั้งนี้ได้ส่งผลกระทบต่อกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มพ่อค้านักธุรกิจ ท่านเห็นด้วยหรือ
ไม่

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	หมายเหตุ
ข้าราชการพลเรือน	2	1*	4		* กระทบเฉพาะกลุ่มบริษัท 6 บริษัทที่เข้าไปค้าขายในเมืองยอน เท่านั้น
ข้าราชการตำรวจ	1		3		
ข้าราชการทหาร		1**			** จะส่งผลกระทบไม่มากนัก เพียงแค่เสียเวลา หรือค่าใช้จ่าย สูงขึ้นเท่านั้นเอง แต่ผลตอบแทนที่ ได้มากกว่านั้น
พ่อค้านักธุรกิจ	3		1		
นักวิชาการ			2		
สื่อมวลชน	1		1		
รวม	7	2	11	-	

จากตารางเห็นว่า การสั่งปิดด่านสันต้นตู่ นั้น ได้ส่งผลกระทบต่อกลุ่มหรือฝ่ายใดหรือฝ่าย
หนึ่ง โดยเฉพาะต่อกลุ่มพ่อค้านักธุรกิจ มีทั้งผู้ที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย คือ เห็นด้วย จำนวน 7
คน เห็นด้วยแบบมีเงื่อนไข จำนวน 2 คน และไม่เห็นด้วย จำนวน 11 คน

โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยมีจำนวนใกล้เคียงกัน ต่อการที่เห็นว่าการปิด
ด่านสันต้นตู่ นั้น ได้กระทบกระเทือนต่อการค้าขาย ต่อนักธุรกิจพ่อค้า ที่ค้าขายบริเวณดังกล่าว กลุ่ม
พ่อค้านักธุรกิจ ข้าราชการพลเรือนบางท่าน เห็นว่าการปิดด่านสันต้นตู่ นั้น ประเทศไทยได้รับความ
ผลกระทบต่อการค้าขายกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น การค้าขายกับประเทศพม่า จีน อินเดีย และบัง
กลาเทศ เป็นต้น เมื่อมีการปิดด่านสันต้นตู่ ก็ทำให้การค้าขายระหว่างประเทศลดลง เนื่องจากประเทศ
ไทยสามารถส่งสินค้าตามที่พม่าต้องการได้ ในสินค้าหลายชนิด เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง ปูนซีเมนต์

เหล็ก เครื่องอุปโภคบริโภคต่าง ๆ รวมทั้งแรงงานที่มีฝีมือของไทย ที่จะสร้างรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น และสามารถที่จะระบายสินค้า

นอกจากนี้ สถานการณ์ด้านการค้า ในบริเวณของด่านสันตันคุ่มมีบริษัทที่ทำการค้าจดทะเบียนอย่างถูกต้อง มีอยู่ 6 บริษัท โดยมีบริษัทคู่ค้ากับของพม่าติดต่อกัน แต่ว่าเมื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงในการผ่านทางสันตันคุ่มเปิดบริษัท 6 บริษัท แต่ที่มีการนำสินค้าออกจริงมีเพียง 3 บริษัท เท่านั้น ส่วนบริษัทอื่นไม่ได้ดำเนินการ เพียงแต่จดทะเบียนและให้เอกชนรับช่วงต่อมาดำเนินการ

อีกจุดหนึ่ง คือ ไม่ได้ผ่านทางวิธีการทางศุลกากรในประเทศพม่า ต่อสินค้าที่นำออก จึงไม่สามารถเรียกเก็บภาษีที่เป็นรายได้ของรัฐได้ การเข้า – ออก ของสินค้าสามารถกระทำภายในเวลา 24 ชม. ตามกำหนดโดยการจดทะเบียนเข้ามาของยานพาหนะที่นำสินค้าออกไปจะต้องเป็นวันรุ่งขึ้น จึงเป็นเหตุให้ขาดการควบคุมตรวจตราอย่างถูกต้อง อันนี้ก็เป็นมูลเหตุที่เป็นการพิจารณาว่าการเปิดด่านจะทำให้เกิดผลดีหรือผลกระทบต่อประเทศชาติหรือไม่ ส่วนบริษัทนำเข้าสินค้าจะมีบริษัทนำเข้าสินค้าเข้า 2 บริษัท แต่ทั้ง 2 บริษัท ก็ยังไม่มีสินค้านำเข้าและปริมาณสินค้าที่นำเข้าประเทศช่องทางนี้ นับตั้งแต่วันที่ 14 สิงหาคม 2541 เป็นวันที่อนุมัติให้เปิดใช้ช่องทางด่านสันตันคุ่ม จนถึงปัจจุบันวันที่ 29 กรกฎาคม 2542 มีการนำสินค้าออกคิดเป็นมูลค่าประมาณ 65 – 70 ล้านบาท ส่วนใหญ่ก็เป็น น้ำมันดีเซล น้ำมันเบนซิน ปูนซีเมนต์ อิฐ กระเบื้อง เหล็กเส้น เสาไฟฟ้า กระเบื้องปูพื้น ข้าวสาร ในส่วนนั้นในระยะเวลาเดียวกันนั้น มีรถบรรทุก 10 ล้อ ผ่านเข้าไป 898 เที่ยว 6 ล้อ 141 เที่ยว 4 ล้อ 2542 เที่ยว¹²⁴ จากรายละเอียดของรายได้และสินค้าที่มีการผ่านเข้าออกนั้น ทำให้เกิดผลกระทบไม่กับบริษัทเท่านั้นที่ทำการค้าขายกับกลุ่มว่าตรงบริเวณดังกล่าว แต่ที่มีการปิดด่านนั้นแสดงให้เห็นว่าการค้าขายบริเวณชายแดนมีปัญหา และกระทบต่อเศรษฐกิจตามแนวชายแดน เช่น จ.เชียงใหม่ ต้องมีการระบายสินค้าออกทางด่านชายแดน แต่เมื่อมีการปิดด่าน จึงต้องเปลี่ยนเส้นทางการค้าขายที่ทำให้ธุรกิจการค้าตามแนวชายแดนได้รับผลกระทบ

ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วย ได้แก่ กลุ่มทหาร ตำรวจ นักวิชาการและสื่อมวลชน มองว่าผลประโยชน์จากการค้าขายตามแนวบริเวณชายแดน โดยเฉพาะตรงด่านสันตันคุ่มนั้น ไม่ใช่เป็นด้านการค้าขายรายใหญ่ จะกระทบก็ทางด้านสินค้าทางด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม เพียงเล็กน้อยเท่านั้น และอาจจะกระทบสินค้าบางรายเฉพาะสินค้าป่าไม้ กล้วยเรือเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น และถ้าหากเส้นทางตรงจุดนี้ไม่ถูกต้องก็สามารถไปใช้เส้นทางใหญ่ ๆ ได้ ซึ่งไม่น่าจะมีปัญหาหรือกระทบต่อกลุ่มพ่อค้านักธุรกิจอะไรมากนัก

¹²⁴ สัมภาษณ์กลุ่มข้าราชการพลเรือน, 22 ม.ค. 2544

สำหรับประเด็นปัญหาภายหลังจากการปิดด่านสันตติ์ จนถึงขณะนี้ การปิดด่านได้ให้ประโยชน์แก่ทางราชการและประชาชนโดยรวม หรือไม่นั้นได้แสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : ภายหลังจากการปิดด่านสันตติ์ จนถึงขณะนี้ การปิดด่านได้ให้ประโยชน์แก่ทางราชการและประชาชนโดยรวม ท่านเห็นด้วยหรือไม่

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	หมายเหตุ
ข้าราชการพลเรือน	4	1*	1		* ประโยชน์ของส่วนราชการคือในเรื่องที่เข้าไปตรวจสอบในเรื่องการค้ายาเสพติดได้ง่ายมากขึ้น
ข้าราชการตำรวจ	4				
ข้าราชการทหาร	1				
พ่อค้านักธุรกิจ	1		3		
นักวิชาการ	1	1**			** ประโยชน์ที่ได้เน้นอาจวัดเป็นรูปธรรมยาก แต่จะเป็นการตอบสนองของความเป็นจริงของรัฐบาล
สื่อมวลชน	2	1***			***ได้ผลทางด้านจิตวิทยา
รวม	13	3	4	-	

จากตารางจะเห็นได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ (13 : 4) เห็นว่าการปิดด่านสันตติ์นี้ได้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการและประชาชนโดยรวม ทั้งนี้เพราะปัจจัยทางด้านความมั่นคงเป็นสำคัญ เพราะเห็นว่าการที่มีการปิดด่านสันตติ์นั้น เป็นการช่วยไม่ให้มีการเข้ามาของยาบ้า ถึงจะไม่ให้ทั้งหมดก็ตาม แต่ก็สามารถชะลอการนำเข้าของยาบ้าได้ชั่วขณะหนึ่ง และเป็นผลทางด้านจิตวิทยา ที่ทำให้ฝ่ายตรงกันข้ามที่คิดจะนำเข้ามาของยาบ้านั้น ต้องหยุดไประยะหนึ่ง และมีการเปลี่ยนเส้นทางในการลำเลียง ทำให้ประเทศไทยสามารถดูแลควบคุมได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะในส่วนหน่วยงานราชการ

ที่สามารถตรวจสอบการเข้า - ออก ของสินค้าตามด่านและจุดต่าง ๆ ได้ดี เพราะเมื่อมีการเปิดด่านไว้ และไม่มีเจ้าหน้าที่ไปตรวจตราตลอดเวลา ทำให้เป็นการง่ายของการที่จะลักลอบลำเลียงสิ่งผิดกฎหมาย โดยเฉพาะยาเสพติด ให้มีอัตราส่วนที่น้อยลง และทำให้ทางส่วนราชการมีกำลังที่ไม่เพียงพอที่จะสามารถทำงานตามจุดอื่น ๆ ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากปัจจัยหนึ่งที่มีการนำเข้าของสิ่งผิดกฎหมายได้นั้น เนื่องจากจำนวนเจ้าหน้าที่ที่จะดูแลตามจุดต่าง ๆ นั้นไม่เพียงพอ ประกอบกับด่านที่เปิดอยู่ นั้นไม่ใช่ด่านถาวร จึงไม่มีหน่วยงานเข้าไปดูแลตรวจสอบมากนัก ทำให้เป็นการง่ายที่จะลักลอบนำเข้าของยาเสพติด ส่วนประชาชนโดยส่วนรวมก็ได้รับประโยชน์ต่อเนื่องกัน จากการที่ไม่มีการนำยาบ้าเข้ามาในประเทศไทยมากนัก ก็ทำให้ยาชนของประเทศไทยก็ปลอดภัยในระดับหนึ่ง คือ ถ้าปล่อยให้มีการเปิดด่านกัน โดยให้มีการค้าขายกันผ่านทางไหนที่เป็นเส้นทางลำเลียงของยาเสพติด ประชาชนก็ได้รับอันตรายในส่วนที่เป็นเส้นทางการค้ายาบ้า

ส่วนผู้ไม่เห็นด้วย ได้แก่ พ่อค้านักธุรกิจ และข้าราชการพลเรือนบางท่าน มองว่าการที่ปิดด่านสันตติ์นั้นไม่เกิดประโยชน์แก่ทางราชการหรือประชาชนโดยส่วนรวมเลย อันเนื่องมาจากด่านสันตติ์เป็นด่านที่ไม่มีผู้คนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เป็นเพียงเส้นทางลำเลียงวัสดุก่อสร้าง หรือการขนสินค้า เข้า - ออก ไปยังเมืองยอน ในประเทศพม่าเท่านั้น และก็ไม่สามารถทราบแน่ชัดว่า ที่เมืองยอนในประเทศพม่านั้นมีการผลิตยาเสพติด

ส่วนผลเสียอีกประการ คือ ประเทศเพื่อนบ้านจะไม่ยอมรับในการกระทำโดยการปิดด่านต่าง ๆ ทำให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งกระทบต่อการค้าขายชายแดน ที่มีการส่งสินค้าผ่านเข้า - ออก เพื่อไปขายยังประเทศพม่า ทำให้ระดับการค้าขายชายแดนตรงจุดนั้นลดลง และต้องเปลี่ยนไปใช้เส้นทางใหม่ที่มีความลำบากในการเดินทาง และเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น

สำหรับประเด็นปัญหาการปิดด่านอื่น ๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากการปิดด่านสันตติ์ เพื่อป้องกันการเข้ามาของยาบ้าจากประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากการปิดด่านเป็นมาตรการหนึ่งที่ส่งผลให้มีการนำยาบ้าเข้าสู่ประเทศลดลง ได้หรือไม่อย่างไรได้แสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าควรจะมีการปิดด่านอื่น ๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากด่านสันตติ์ เพื่อป้องกันการเข้ามาของยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน ถ้ามาตรการปิดด่านเป็นมาตรการหนึ่งที่ส่งผลให้มีการนำเข้ามาของยาบ้าลดน้อยลง

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	หมายเหตุ
ข้าราชการพลเรือน	1	1*	3	1**	* การพิจารณาปิดด้านจะเป็นด้านที่จะกระทำความผิด เรื่องยาเสพติด หรือน้ำยา ก็จะมีการยกเลิกเป็นบางด้าน ** การปิดด้านใดด้านหนึ่งนั้น ต้องมีเหตุผลอย่างเพียงพอ ไม่ใช่จะปิดกันได้ง่าย ๆ *** การปิดก็ควรจะปิดหมดในด้านอื่น ๆ ด้วย แต่ต้องเป็นการปิดชั่วคราว และควรมีการเจรจากับฝั่งพม่าด้วย **** ปิดด้านเล็ก เพื่อไปเปิดด้านใหญ่ ทำให้สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง ***** เฉพาะช่องทางเดียวที่เห็นด้วย แต่ไม่สามารถบอกได้ว่าช่องทางอื่นกว่า 100 ช่องทางจะถูกต้องในการปิด ***** การจะปิดต้องดูว่าเป็นจุดยุทธศาสตร์หรือไม่ คือที่เป็นแหล่งผลิตยาเสพติด
ข้าราชการตำรวจ	2	1*** 1****			
ข้าราชการทหาร		1*****			
พ่อค้ายันธุรกิจ	1		3		
นักวิชาการ	1		1		
สื่อมวลชน	1	1*****			
รวม	6	5	7	1	

จากตารางเห็นว่า ควรจะมีการปิดด่านอื่น ๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากด่านสันตันดู่ เพื่อป้องกันการเข้ามาของยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน ถ้ามาตรการปิดด่านเป็นมาตรการหนึ่งที่ส่งผลให้มีการนำเข้ามาของยาบ้าลดน้อยลง มีทั้งผู้ที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย คือ เห็นด้วย จำนวน 6 คน เห็นด้วยแบบมีเงื่อนไข จำนวน 5 คน และไม่เห็นด้วย จำนวน 7 คน ไม่เห็นด้วยแบบมีเงื่อนไขจำนวน 1 คน จากการสัมภาษณ์ ทั้งหมด 25 คน มีไม่แสดงความคิดเห็น 6 คน

จากตาราง พบว่า จำนวนของผู้เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยมีใกล้เคียงกัน ผู้ที่เห็นด้วยว่าการปิดด่านอื่น ๆ เพิ่มนั้นจะสามารถช่วยลดการนำเข้าของยาบ้าได้ และเป็นมาตรการที่ดีวิธีหนึ่งในการสกัดกั้นยาบ้าไม่ให้เข้ามาได้โดยง่าย ได้แก่ กลุ่มข้าราชการพลเรือน ตำรวจ นักวิชาการบางท่าน หรือการให้เหตุผลโดยมากจะมีเงื่อนไข จากความคิดเห็นว่าการปิดด่านนั้นเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้การเข้ามาของยาบ้าจากประเทศเพื่อนบ้านลดน้อยลง แต่ก็ต้องให้การพิจารณาว่าการปิดด่านนั้นควรจะเป็นด่านที่กระทำ ความผิด เรื่องยาเสพติด หรือน้ำยาเคมี ที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด ซึ่งก็เห็นควรว่าจะมีเหตุผลเพียงพอในการปิดด่านแต่ละแห่ง และการปิดด่านอื่น ๆ นอกเหนือจากด่านสันตันดู่ ควรจะมีการปิดเป็นการชั่วคราว เพื่อเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ถ้าจะมีการเปิดก็ควรจะมีการเข้มแข็งในการตรวจสอบการเข้า – ออกของสินค้า ว่ามีสิ่งผิดกฎหมายหรือไม่

นอกจากนี้ ข้าราชการพลเรือนบางท่าน ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า การปิดด่านอื่น ๆ เพิ่มเติมนั้น พิจารณาจากด่านที่มีความสำคัญน้อยในการค้าขาย และเป็นด่านที่การกระทำทำความผิด เรื่องการนำเข้าของยาเสพติด หรือน้ำยาเคมีออกนอกประเทศ จะพิจารณายกเลิกเป็นบางด่าน เช่น ด่านแม่สอด เมื่อมีการกระทำผิดกฎหมาย เรื่องยาเสพติด เรื่องการขโมยรถ การขนสินค้าผิดกฎหมาย ฯลฯ ก็จะมีการปิดด่าน คือ ด่านแม่สอด ตรงบริเวณสะพานมิตรภาพ มีจุดที่ถูกกฎหมาย คือตรงช่องทางบนสะพาน แต่ช่องทางที่ใช้ขนสินค้าไม่ได้เป็นช่องทางที่ถูกกฎหมาย แต่เป็นช่องทางที่หลีกเลี่ยงกฎหมาย และอยู่บริเวณใต้สะพาน มีเจ้าของท่าเก็บค่าขนส่ง อีกฝั่งตรงกันข้ามก็มีการเก็บ (ล่วย) ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง แต่กฎศุลกากรมีช่องว่างของกฎหมาย ที่ใช้มาตรา 5 ทวิ คือ นำสินค้าออกนอกช่องทางอนุวัติ หมายถึงช่องทางที่อนุวัติ คือ บนสะพาน ช่องทางที่ถาวร ออกนอกช่องทางได้ แต่มีเหตุผลที่ออกนอกช่องทาง เช่น วัว ควาย เมื่อมีการนำเข้าสัตว์เหล่านี้ จะออกนอกช่องทางหรือขนย้ายลำบาก หรือสินค้าบางตัวที่จะส่งออกเข้าไปทางหมู่บ้านนั้น เป็นทางที่ลำบากก็ต้องอ้อม เมื่อขนส่งทางตรงลำบากก็ต้องส่งทางนั้น แต่มีการใช้มาตรา 5 ทวิ มากจนเป็นปกติ ทำให้เป็นการยากที่จะควบคุมสินค้าเข้า – ออก เพราะมีการเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน ฉะนั้นการปิดด่านเพื่อสามารถที่จะควบคุมการเข้า – ออกของสินค้าที่ผิดกฎหมายไม่ให้สามารถนำเข้ามาภายในประเทศได้อย่างถูกต้อง¹²⁵

¹²⁵ สัมภาษณ์ กลุ่มข้าราชการ , 22 ม.ค. 2544

ส่วนผู้ไม่เห็นด้วย ได้แก่ กลุ่มพ่อค้านักธุรกิจ กลุ่มข้าราชการบางท่าน และกลุ่มนักวิชาการบางท่าน มองว่า การปิดด่านนั้นในเรื่องการป้องกันยาเสพติดไม่ให้เข้ามานั้นมีผลน้อยมาก เพราะการเข้า - ออก ตามเส้นทางนั้นสามารถทำได้ และเมื่อมีการปิดด่านก็สามารถเดินทางออกทางอื่นได้ ฉะนั้นจึงไม่มีผลในการปิดด่านที่จะลดปัญหาเสพติดได้ หรือจะทำการกีดกันพม่าในเรื่องนี้ เนื่องจากรัฐบาลพม่าไม่ให้ความสำคัญตรงนี้ ถ้าจะกีดกันควรจะต้องปิดด่านที่พม่าต้องพึ่งพาประเทศไทย เช่น ด่านแม่สาย ด่านแม่สอด การที่ประเทศไทยจะปิดด่านนั้น ได้มีผลกระทบต่อประชาชนภายในประเทศหรือประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณแนวชายแดนนั้น และเป็นสิ่งที่กระทบถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยจัดว่าเป็นประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่จะเห็นคุณค่าของคนมากกว่ารัฐบาลพม่า ฉะนั้นการปิดด่านไม่ใช่การแก้ปัญหา คือ ปิดด่านนั้นจะกระทบถึงผลประโยชน์ของชาติ ที่ควรจะคิดถึงผลได้ผลเสีย รวมทั้งแยกต้องแยกแยะระหว่างเรื่องปัญหาเสพติดที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ กับเรื่องปัญหาเศรษฐกิจ ที่ต้องได้รับการแก้ไขด้วย เนื่องจากการปิดด่านต่าง ๆ นั้น จะกระทบต่อการค้าขายบริเวณชายแดน การส่งสินค้าออกของประเทศไทย ซึ่งเป็นรายได้จำนวนมาก ถ้ามีการปิดด่านเพื่อจะป้องกันการนำเข้าของยาเสพติดอย่างเดียวนั้น เป็นการตัดสินใจที่ก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี

สำหรับประเด็น การปิดด่านสันตติ์คู่ส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนไทย - พม่า และการไปมาหาสู่ระหว่างประชาชนทั้งสองฝั่ง นั้น ได้แสดงผลดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : การปิดด่านสันตติ์คู่ส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนไทย - พม่า และการไปมาหาสู่ระหว่างประชาชนทั้งสองฝั่ง ท่านเห็นด้วยหรือไม่

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	หมายเหตุ
ข้าราชการพลเรือน	1		6		* การปิดด่านนั้นกระทบความสัมพันธ์แน้ รวมทั้งการค้าขาย ยิ่งถ้าด่านไหนเปิดมานานก็ น่าจะกระทบมากถ้ามีการปิดด่าน เช่น ด่านแม่สาย เป็นต้น
ข้าราชการตำรวจ	2	1*	1		

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	หมายเหตุ
ข้าราชการทหาร พ่อค่านักธุรกิจ นักวิชาการ สื่อมวลชน			1 4 2 3		
รวม	3	1	17	-	

ในตารางเห็นว่า การปิดด่านสันตติ์ส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนไทย – พม่า และการไปมาหาสู่ระหว่างประชาชนทั้งสองฝั่ง นั้น มีทั้งผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย คือ เห็นด้วย จำนวน 3 คน เห็นด้วยแบบมีเงื่อนไขจำนวน 1 คน และไม่เห็นด้วย จำนวน 17 คน จากการสัมภาษณ์ ทั้งหมด 25 คน มีไม่แสดงความคิดเห็น 4 คน

จากตารางพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มต่าง ๆ เห็นว่าการปิดด่านสันตติ์นั้นไม่กระทบต่อความสัมพันธ์และการไปมาหาสู่กัน ระหว่างประชาชนทั้งสองฝั่ง เพราะนอกความสัมพันธ์ในระบบเครือญาตินั้น ความเป็นพี่เป็นน้องซึ่งก็มีอยู่เดิม การไปมาหาสู่ก็ยังเป็นเรื่องปกติ เพราะว่าการปิดด่านไม่สามารถตัดความสัมพันธ์ตรงนี้ได้ เพราะว่ามีการค้าขายอยู่กันมาตั้งแต่ ปู่ ย่า ตา ยาย หลายชั่วอายุคน เพียงแต่ว่ามีเส้นกั้นเขตแดนเท่านั้น¹²⁶

กลุ่มข้าราชการพลเรือน กลุ่มทหาร กลุ่มพ่อค่านักธุรกิจ นักวิชาการ และสื่อมวลชน มองว่า ประชาชนในพื้นที่ไม่มีปัญหา ปัญหาคือ รัฐบาลไทยกับรัฐบาลพม่าที่อาจมีการกระทบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ แต่การปิดด่านสันตติ์ไม่กระทบต่อการค้าชายแดนไทย – พม่า หรือการไปมาหาสู่ของประชาชนทั้งสองฝั่ง เพราะตรงบริเวณนั้นไม่มีคน มีแค่แหล่งชุมชน มีแค่คนส่งสินค้าเข้า – ออก เท่านั้น และไม่ได้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว รวมทั้งการขนส่งสินค้าก็สามารถทำได้ในทางอื่น เช่น ทางด่านแม่สาย ด่านแม่สออด แสดงให้เห็นว่าไม่ได้เกิดกระทบอะไร ส่วนเรื่องกระทบความสัมพันธ์นั้น ไม่ได้เป็นปัญหามากนัก เนื่องจากพม่าไม่กล้าแสดงออกว่าพม่าไม่พอใจจากการที่ไทยปิดด่านสันตติ์ เพราะพม่าสามารถใช้เส้นทางอื่น ในการนำสินค้าเข้าประเทศที่ ฉะนั้นเรื่องกระทบกับความสัมพันธ์

¹²⁶ สัมภาษณ์กลุ่มตำรวจ , 12 มี.ค. 2544

สัมพันธ์ไม่กระทบ และการที่ประเทศไทยตัดสินใจที่จะปิดด่านหนึ่ง ๆ นั้น เป็นเรื่องความชอบธรรมที่จะปิด ถ้าด่านนั้นมีปัญหาเรื่องยาบ้า หรือสิ่งที่มีผิดกฎหมายและเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ

สำหรับที่ไม่เห็นด้วย ไม่แก่ กลุ่มตำรวจ และข้าราชการพลเรือนบางคน มองว่า ด่านสันติด่านนั้น เป็นด่านที่มีเส้นทางที่ใหญ่พอสมควร การปิดด่านนานจะกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประชาชน เนื่องจากการที่คนมีการพัฒนาสัมพันธ์กันนั้น ประชาชนไม่ได้รับรู้เรื่องของรัฐบาลมากนัก ประชาชนก็ยังคงเป็นพี่เป็นน้องกันอยู่ ซึ่งทำให้เกิดการกระทบต่อความเป็นอยู่แต่เดิมของประชาชนเหล่านั้น

สำหรับประเด็นปัญหาความจริงจังของรัฐบาลพม่า ที่จะให้ความจริงจังในการแก้ไขปัญหาการลักลอบเอายาบ้าเข้าสู่ประเทศไทย และการควบคุมดูแลกองกำลังกลุ่มว่าในการผลิตยาบ้า เนื่องจากได้รับผลประโยชน์จากธุรกิจการค้ายาบ้า นั้น ได้แสดงผลดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ต่อประเด็นคำถามว่า : ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่ารัฐบาลพม่าไม่มีความจริงจังที่จะแก้ไขปัญหาการลักลอบเอายาบ้าเข้าสู่ประเทศไทย และการควบคุมดูแลกองกำลังกลุ่มว่าในการผลิตยาบ้า เพราะได้รับผลประโยชน์จากธุรกิจการค้ายาบ้า

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	หมายเหตุ
ข้าราชการพลเรือน	4		1	1* 1**	* สภาพการเมืองการปกครองของพม่า ที่ต้องปล่อยให้ชนกลุ่มน้อยปกครองตัวเองเนื่องจากมีอิทธิพลและมีอาวุธ ในเขตเมืองยอน พม่าให้พวกเขาทำมาหากินดูแลตัวเองโดยเฉพาะเมืองยอน ไม่มีเจ้าหน้าที่พม่าไปอยู่ **บางที่ต้องมาดูที่ความจำเป็นกับความจริงใจนั้นไม่เหมือนกัน บางทีพม่าอาจจะยอมทำอะไรบางอย่างเพื่อแก้ไขสถานการณ์ของพม่าเอง

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่าง มีเงื่อนไข	หมายเหตุ
ข้าราชการตำรวจ	2				
ข้าราชการทหาร	1				
พ่อค่านักธุรกิจ	2				
นักวิชาการ	2				
สื่อมวลชน	3				
รวม	14	-	1	2	

จากตารางเห็นว่า ความคิดเห็นต่อปัญหารัฐบาลพม่าไม่มีความจริงใจที่จะแก้ไขปัญหาการลักลอบเอายาบ้าเข้าสู่ประเทศไทย และมีการควบคุมดูแลกองกำลังกลุ่มว่าในการผลิตยาบ้า เพราะได้รับผลประโยชน์จากธุรกิจการค้ายาบ้า นั้น มีทั้งผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย คือ เห็นด้วย จำนวน 14 คน เห็นด้วยแบบมีเงื่อนไขไม่มี และไม่เห็นด้วย จำนวน 1 คน ไม่เห็นด้วยแบบมีเงื่อนไขจำนวน 2 คน จากการสัมภาษณ์ ทั้งหมด 25 คน มีไม่แสดงความคิดเห็น 8 คน

จากตารางจะเห็นได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ (14 : 1) เห็นว่ารัฐบาลพม่าไม่มีความจริงใจที่จะแก้ไขปัญหาการลักลอบเอายาบ้าเข้าสู่ประเทศไทย และมีการควบคุมดูแลกองกำลังกลุ่มว่าในการผลิตยาบ้า เนื่องจากได้รับผลประโยชน์จากธุรกิจการค้ายาบ้า ได้แก่ กลุ่มข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร พ่อค่านักธุรกิจ นักวิชาการ และสื่อมวลชน มองว่า การที่ประเทศไทยไม่สามารถทำลายแหล่งผลิตที่อยู่นอกประเทศได้ และการที่มีการนำเข้ามาของยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้าที่มาจากฝั่งพม่า โดยเฉพาะจากกลุ่มว่าที่ทำการผลิตอยู่นั้น คือ แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลพม่าไม่ได้ให้ความร่วมมือ และความจริงใจในการปราบปรามยาเสพติดให้แก่ประเทศไทย

เมื่อมองไปที่นโยบายของประเทศเพื่อนบ้านของไทย โดยเฉพาะพม่า ประเทศพม่านั้นไม่ถือว่ายาบ้าเป็นปัญหาหลักของประเทศ ประชาชนของพม่าไม่ติดยาบ้า แต่ผู้ที่ใช้ยาบ้า คือ ประชาชนไทย เยาวชนของไทย พมามองว่าคนไทยเป็นผู้บริโภคยาเสพติดโดยตรง และผู้ที่ทำการค้ายาบ้า คือ พวกชนกลุ่มน้อยที่อยู่อาศัยตามแนวบริเวณชายแดน

และรัฐบาลพม่าต้องการสร้างความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยภายในประเทศพม่า ฉะนั้น จำเป็นต้องอาศัยพวกชนกลุ่มน้อยบางกลุ่มที่เข้าไปมอบตัวแก่รัฐบาลพม่า และทำการปราบปรามชน

กลุ่มน้อยที่เป็นศัตรูต่อพม่า เพราะฉะนั้นในบางครั้งรัฐบาลพม่าก็เอาหูไปนาเอาตาไปไร่ กับการที่จะให้ชนกลุ่มน้อยประกอบอาชีพในเรื่องการผลิตยาเสพติด เพื่อเลี้ยงตัวเอง และอีกประการหนึ่ง คือ ความยากจนของประเทศพม่า ที่มีงบประมาณจำกัด ฉะนั้นรัฐบาลพม่าจึงรับกลุ่มว่ามาเข้าพวกด้วย แต่รัฐบาลพม่าไม่มีเงินที่จะดูแลกลุ่มว่า หรือไม่สามารถให้การสนับสนุนกลุ่มว่า ฉะนั้นรัฐบาลพม่าต้องยอมให้กลุ่มว่าค้ายาบ้าเพื่อที่จะหาเลี้ยงตัวเอง ซึ่งรัฐบาลพม่าได้รับผลประโยชน์ทั้งสิ้น

อีกประการหนึ่ง คือ ประเทศพม่าให้ความสำคัญของยาเสพติดโดยเฉพาะฝิ่น เพราะว่านโยบายของพม่านั้น คือจะแก้ปัญหฝิ่น รัฐบาลพม่าได้ประกาศภายใน 15 ปี พม่าจะประกาศเขตรัฐฉานตอนเหนือของพม่า เป็นพื้นที่ที่ปลอดฝิ่น รัฐบาลพม่าจะให้มีการอพยพชนกลุ่มน้อยลงพื้นที่ตรงนั้น อพยพไปอยู่ตามแนวชายแดนของประเทศไทยมากขึ้น ฉะนั้นสิ่งที่ประเทศไทยเป็นห่วงอีกประการ คือ ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้โดยอาชีพหลักคือการผลิตยาเสพติด และชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ได้อาศัยอยู่ตามแนวชายแดน และถ้ารัฐบาลพม่าเข้ามาควบคุมชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ได้ไม่ทั่วถึง ทำให้คนกลุ่มนี้กลับมาขายยาเสพติดเป็นอาชีพหลักอีก และเมื่อว่ามายืดอาชีพลูกหรือผลิตยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น ประเทศไทยจะได้รับปัญหานี้โดยตรง จากนโยบายของประเทศพม่า

นอกจากนี้ มีความเห็นเพิ่มเติม จากกลุ่มข้าราชการพลเรือน มองว่า เมื่อประเทศไทยไม่สามารถควบคุมหรือไม่สามารถทำลายแหล่งผลิตที่อยู่ตามแนวบริเวณประเทศพม่าได้ ประเทศไทยต้องหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะปัญหายาเสพติดภายในประเทศไทย เพราะว่าในขณะนี้ แนวเขตตามแนวชายแดนของไทย ชนกลุ่มน้อยที่อยู่บริเวณตามแนวชายแดน ส่วนใหญ่ก็จะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชนกลุ่มน้อยในประเทศพม่า โดยเฉพาะพวกม้ง มูเซอ ในระบบของเครือญาติ ความสัมพันธ์ของเครือญาติถือว่ามีความสำคัญมาก เนื่องจากการติดต่อกันตามหมู่บ้านชายแดนมีมากมาย รวมทั้งบางแห่งเป็นจุดพักยาเสพติด ที่ประเทศไทยต้องทำการแก้ไข และอีกประการหมู่บ้านตามแนวชายแดน ส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีฐานะค่อนข้างที่ยากจน ทำให้มีความต้องการเงิน เพื่อให้สามารถเปลี่ยนวิถีชีวิตคนเหล่านี้ได้ ให้มีความเท่าเทียมกับสังคมในเมือง ทำให้เกิดการเปรียบเทียบ และเป็นเหตุผลในการตัดสินใจค้ายาบ้า¹²⁷

ในขณะที่ ทหาร และนักวิชาการ ยืนยันว่า พม่าไม่มีความจริงใจ พม่ามีนโยบาย 2 หน้า เห็นได้ชัดจากประวัติศาสตร์ ที่แสดงให้เห็นนาประเทศได้ เห็น ว่าพม่าต้องการแสดงตนว่าเป็นประชาธิปไตย แต่ก็มีความเรื่อง นางออง ซาน ซู จี ปัญหาเรื่องสิทธิของนักศึกษา และเรื่องสิทธิมนุษยชน การที่รับพม่าเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพม่าได้และอาเซียนจะประสบความยุ่งยาก เพราะทำให้ภาพพจน์ของอาเซียนเป็นแง่ลบ และจะถูกมองว่าอาเซียนยอมรับการ

¹²⁷ สัมภาษณ์กลุ่มข้าราชการพลเรือน , 22 ม.ค. 2544

ละเมิดสิทธิมนุษยชนของรัฐบาลทหารพม่า แม้ไทยและอาเซียนมองว่าเป็นกิจการภายในพม่า และไทยจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวในกิจการภายในของพม่า แต่การที่ไทยได้รับผลกระทบจากการที่พม่ายังให้การสนับสนุน โดยเฉพาะในเรื่องยาเสพติดกับชนกลุ่มน้อยนั้น มีผลต่อความมั่นคงของไทยอย่างมาก เมื่อพม่าขาดความจริงจังในการให้ยาบ้าเข้ามาในประเทศไทย โดยที่พม่าไม่ปราบปรามอย่างจริงจัง ฉะนั้นจึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าพม่านั้นขาดความจริงจังในเรื่องการแก้ไขปัญหายาบ้า¹²⁸

กลุ่มผู้ที่ไม่เห็นด้วย คือ ข้าราชการพลเรือนบางท่าน มองว่า พม่านั้นมีความจริงจัง แต่ขีดความสามารถยังทำไม่ได้ ทางด้านกระทรวงการต่างประเทศ ได้มีการเจรจากับพม่า ให้ร่วมมือกับไทย ในการปราบปรามยาเสพติดเหมือนกัน รวมทั้งของความร่วมมือกับตำรวจ ทหาร ที่จะต้องร่วมมือกัน ซึ่งเห็นว่าพม่าก็อยากจะทำเหมือนกัน ที่เหมือนกับประเทศไทย ตัวอย่าง กองกำลังพม่า ทหารพม่า ตามแนวบริเวณชายแดน เมื่อไม่มีรายได้หรือมีรายได้น้อย จึงต้องทำการทุจริต และอาจจะมีร่วมกันทำการค้ายาเสพติดด้วยก็ได้ ซึ่งของไทยก็มีเหมือนกัน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ทำการค้าขายยาเสพติดที่จะต้องมีการคอยปราบปรามกันอยู่ตลอด¹²⁹

สรุปผลตามวัตถุประสงค์การศึกษา

ผลการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลผู้ที่มีความเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ในการแสดงทัศนะต่อการที่มโนบายในการปิดด่านสันติคู่อ.แม่เอย จ.เชียงใหม่ พบว่า ความคิดเห็นที่ได้จากประชากรที่ศึกษามีความแตกต่างกันซึ่งแบ่งออกได้เป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายหนึ่งประกอบด้วย กลุ่มข้าราชการทหาร กลุ่มข้าราชการตำรวจ กลุ่มข้าราชการพลเรือน กลุ่มสื่อมวลชน กลุ่มนักวิชาการ ฝ่ายหนึ่งประกอบด้วย กลุ่มพ่อค่านักธุรกิจ

ในประเด็นคำถามส่วนใหญ่ สำหรับการศึกษายาบ้ากับความมั่นคงของชาติ : ศึกษากรณีกระบวนการตัดสินใจของรัฐบาลในการปิดด่านสันติคู่อ.แม่เอย จ.เชียงใหม่ ได้ตั้งวัตถุประสงค์การศึกษาไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาของยาบ้าและผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติโดยเฉพาะความมั่นคงทางสังคม

จากผลการสัมภาษณ์ ได้ข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ คือ ปัญหาปัจจุบันที่เกี่ยวกับยาเสพติดนั้น โดยเฉพาะปัญหายาบ้า กลายมาเป็นปัญหาที่มีความสำคัญมากในขณะนี้ และเป็นภัยต่อความมั่นคงของ

¹²⁸ สัมภาษณ์กลุ่มทหาร , 27 ม.ค. 2544

¹²⁹ สัมภาษณ์กลุ่มข้าราชการพลเรือน , 1 ก.พ. 2544

ชาติมากที่สุด โดยเฉพาะทางด้านสังคม จากการสัมภาษณ์ได้คำตอบเป็นไปในแนวเดียวกัน โดยเห็นว่า ยาบ้า นั้นมีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติทางด้านสังคม เนื่องจากการเข้ามาแพร่ระบาดของยาบ้า นั้น เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้มีผลกระทบในหลายด้าน เช่น ในทัศนะของตำรวจ เห็นว่ายาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้า นั้นเป็นภัยที่ทำลายความมั่นคงของชาติ ที่มีผลกระทบต่อสังคม เนื่องจากคนที่ติดยาบ้า นั้น จะขาดสติ สามารถก่ออาชญากรรมต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและคนในสังคม เช่น การฉกชิงวิ่งราว การลักทรัพย์ การปล้น การจี้ การข่มขืน และการฆ่าคน เป็นต้น รวมทั้งเด็กและ เยาวชนของชาติที่ต้องได้รับผลกระทบเมื่อติดยาบ้า ทำให้การศึกษา สุขภาพอนามัยเสื่อมโทรม ทั้งยัง ทำลายศีลธรรมอันดีงามของประชาชนและเยาวชน ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้ควรเป็นกำลังของชาติในอนาคต แต่กลับต้องถูกทำลายโดยพิษภัยจากยาเสพติด และถ้ายังสังคมที่อ่อนแอ ขาดการดูแลเอาใจใส่อย่าง จริงจัง การเข้ามาของยาเสพติดก็จะเข้ามาสู่เยาวชนของชาติได้ง่าย และกระทบต่อสังคมโดยรวม ที่สำคัญคือสถาบันครอบครัว ที่เป็นสถาบันพื้นฐานของสังคม ซึ่งปัจจุบันขาดการดูแลเอาใจใส่จากคน ในครอบครัว ทำให้ยาเสพติดที่เข้ามาในหลายรูปแบบ และยากแก่การป้องกัน ทำให้กลายเป็นปัญหา ที่ยากแก่การแก้ไขและการควบคุมดูแล จากหลายหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และยาเสพติดก็กลายเป็น ปัญหาที่ต้องให้การยอมรับว่า ทำให้เกิดผลกระทบต่อสังคม และความเสียหายที่เกิดขึ้นอย่างมาก ทำให้รัฐบาลควรจะหาทางแก้ไขและลดปัญหาที่เกิดขึ้นจากสาเหตุของยาเสพติดที่กระทบต่อความมั่น คงของชาติโดยเฉพาะทางด้านสังคมดังกล่าว

2. เพื่อศึกษากระบวนการตัดสินใจของรัฐบาลและบุคคลที่เกี่ยวข้องอันนำไปสู่การปิดจุดผ่อนปรนสันติคู้ อำเภอมะออย จังหวัดเชียงใหม่

จากผลการสัมภาษณ์ ทั้งภาครัฐบาลและกลุ่มบริษัทเอกชน พ่อค้านักธุรกิจ มีความคิดเห็นที่ แตกต่างกันในการตัดสินใจในการปิดด่านสันติคู้ คือในส่วนของภาครัฐบาลมองว่า การปิดด่านสัน ตันคู้ นั้น เพื่อลดปัญหาการนำเข้าของยาเสพติดที่เกิดจากยาบ้า ที่ทำการผลิตอยู่บริเวณฝั่งตรงข้ามคือพม่า ที่มีชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่ง ทำการผลิตและมีการสร้างเมืองติดยาแดนไทย ตรงบริเวณด่านสันติคู้ อ.แม่ฮาด จ.เชียงใหม่ ซึ่งเป็นจุดที่พบว่าการลักลอบนำเข้าของยาเสพติดได้ง่าย และยากแก่การ ตรวจสอบ เนื่องจากด่านดังกล่าว ไม่มีเจ้าหน้าที่เพียงพอที่จะเข้ามาตรวจสอบ ทำให้การผ่านเข้ามาของ สินค้าต่าง ๆ ทั้งที่ผิดกฎหมายสามารถลักลอบนำเข้ามาได้ง่าย โดยเฉพาะพวกอุปกรณ์เคมีภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด รวมทั้งยาบ้าที่จะนำเข้านำเข้ามายังประเทศไทย เมื่อรัฐบาลประมวลสถานการณ์ และปัจจัยดังกล่าว โดยเฉพาะผลที่ตามมา คือ เมื่อมีการเปิดด่านและมีการนำเข้าของยาบ้า ซึ่งจะ เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติ ต้องได้รับความเสียหายจากการไหลทะลักเข้า มาของยาเสพติด โดยผ่านมาทางบริเวณด่านสันติคู้ และตามบริเวณแนวชายแดนไทย เมื่อเกิดถึงผล

ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญก็ทำให้รัฐบาลตัดสินใจสั่งปิดด่านสันตันคู่ ส่วนกลุ่มพ่อค้านักธุรกิจ และกลุ่มบริษัทต่าง ๆ ที่เข้าไปค้าขายกับฝั่งพม่า บริเวณดังกล่าว นั้น เห็นว่าการตัดสินใจในการปิดด่าน นั้น เป็นการตัดสินใจที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่กลุ่มธุรกิจและผลประโยชน์ของตนเองมากกว่า เนื่อง จากกลุ่มดังกล่าวเห็นว่าการปิดด่านสันตันคู่ไม่ได้ช่วยให้มีการลดการเข้ามาของยาบ้าได้ เพราะการเข้า มาของยาบ่านั้นสามารถเข้ามาได้ทุกทาง ไม่เฉพาะแต่ด่านสันตันคู่เท่านั้น

การทดสอบสมมติฐานการศึกษา

จากการศึกษาเรื่องยาบ้า กับความมั่นคงของชาติ : ศึกษากรณีกระบวนการตัดสินใจของรัฐบาลในการปิดด่านสันตันคู่ อ.แม่อาว จ. เชียงใหม่ และการวิเคราะห์ยาบ้ากับความมั่นคง ในกรณี การปิดด่านสันตันคู่ ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานการศึกษาดังนี้

สำหรับสมมติฐาน คือ การตัดสินใจของรัฐบาลกรณีปิดด่านสันตันคู่ อ.แม่อาว จ.เชียงใหม่ ผู้ที่ เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจมีทัศนคติที่แตกต่างกันไป ตามบทบาทหน้าที่และผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการปิดด่าน

ผลการศึกษาพบว่าสมมติฐานข้อนี้ รับกับสมมติฐาน เนื่องจากความเห็นของผู้ที่ให้สัมภาษณ์ มีทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการตัดสินใจของรัฐบาลในการปิดด่านสันตันคู่ อ.แม่อาว จ.เชียงใหม่ จากการที่ทัศนคติของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจมีทัศนคติที่แตกต่างกัน ตามบทบาทหน้าที่ของ ตนเอง แต่ในผลการตัดสินใจที่สรุปนั้น คือ เห็นว่าการปิดด่านเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง เนื่องจาก คำนี้ถึงผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติเป็นหลัก ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน เห็นด้วยกับการ ตัดสินใจปิดด่านสันตันคู่ และเห็นด้วยอย่างมีเงื่อนไขอีก 4 คน เนื่องจากเห็นว่าการเปิดด่านสันตันคู่ ต่อไปจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศไทยมากกว่าที่ประเทศไทยจะได้รับผลประโยชน์จากเปิด ด่าน เนื่องจากตามสถานการณ์ในช่วงระยะเวลานั้น มีการจับได้ของการนำยาบ้าเข้าสู่ประเทศไทย เป็นจำนวนมาก และมีการส่งสินค้า น้ำมันเชื้อเพลิง ปูนซีเมนต์ เหล็ก อุปกรณ์ เครื่องใช้ต่าง ๆ ไป ยังฝั่งพม่า เพื่อกลุ่มว่าจะได้มีการสร้างเมืองได้เร็วขึ้น แต่สิ่งที่สำคัญคือการที่มีการนำน้ำยาเคมี ที่ใช้ ในการผลิตยาบ้า เข้าไปยังเมืองยอนที่เป็นแหล่งที่ผลิตยาบ้าของกลุ่มว่า และจะกลายเป็นผลกระทบต่อ ความมั่นคงของชาติในที่สุด เนื่องจากถ้ามีการเปิดด่านสันตันคู่ไว้ จะเป็นการง่ายที่จะนำสินค้าที่ผิด กฎหมายเหล่านี้เข้า – ออก จากช่องทางของด่าน จึงมีการตัดสินใจที่จะปิดด่านสันตันคู่ในที่สุด ตามที่ มีการตั้งสมมติฐานไว้ แต่อีกส่วนนั้นเป็นส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยในการปิดด่านสันตันคู่นั้น จำนวน 3 คน เห็นว่าการปิดด่านสันตันคู่นั้น ไม่ได้ช่วยแก้ไขปัญหายาบ้าได้ แต่เป็นการทำให้เกิดการกระทบต่อ

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับพม่า และการค้าชายแดนมากกว่า เช่น หลังจากที่มีการปิดด่านสันตันคู้ ไม่นานนัก พม่าก็ได้มีการปิดด่านท่าจีเหล็ก ซึ่งจะด้วยเหตุผลประการใดนั้น ก็เป็นสัญลักษณ์ของการตอบโต้อย่างหนึ่ง ที่พม่าแสดงให้เห็นว่าการปิดด่านสันตันคู้ นั้น ทำให้เกิดกระทบความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยกับพม่า รวมทั้งยังทำให้การส่งออกและการค้าชายบริเวณชายแดนได้รับผลกระทบด้วยเช่นกัน

ในส่วนของการนำทฤษฎีการตัดสินใจของ Graham T. Allison มาเป็นพื้นฐานการวิเคราะห์การตัดสินใจของไทยในการดำเนินนโยบายในการปิดด่านสันตันคู้ นั้น พบว่า ในขั้นตอนของการกำหนดนโยบายในการตัดสินใจสั่งปิดด่านสันตันคู้ นั้น สอดคล้องกับตัวแบบที่ถือเหตุผล (ตัวแบบที่ 1) ของ Allison (Model I : Rational Actor) มากที่สุด โดยคำนึงว่า การตัดสินใจในการสั่งปิดด่านสันตันคู้ นั้นคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นหลัก อันได้แก่เหตุผลด้านความมั่นคงของชาติโดยเฉพาะทางด้านสังคม ซึ่งยาเสพติดนั้นกระทบต่อความมั่นคงของชาติทางด้านสังคม ที่ทำให้เด็กและเยาวชนที่เป็นกำลังของชาติถูกมอมเมาด้วยยาเสพติด และกลายเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาทางด้านสังคมมากมาย ได้แก่ ปัญหาอาชญากรรม ซึ่งมีตั้งแต่การฉกชิงวิ่งราว การลักขโมย การจี้ปล้น รวมทั้งอาชญากรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่น การจัดหาอาวุธสงครามให้กับชนกลุ่มน้อยที่ค้ายาเสพติด การโจรกรรมรถยนต์ เพื่อนำไปแลกเปลี่ยนกับยาเสพติด เป็นต้น และยังทำให้ทรัพยากรของชาติถูกทำลายเพราะพิษภัยจากยาเสพติด และผลประโยชน์จากการต้องสูญเสียเงินตราออกนอกประเทศจากการซื้อขายยาเสพติด รวมทั้งเป็นการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดที่จะเข้ามาทำลายกลุ่มเยาวชนที่เป็นฐานกำลังของประเทศ เพราะการที่จะคำนึงถึงผลประโยชน์จากการค้าขายเล็กน้อย ที่ได้จากการเปิดด่านสันตันคู้ นี้ เทียบไม่ได้กับการที่จะต้องสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ ที่เป็นเยาวชนของประเทศนั้นไม่ได้ ถึงแม้การปิดด่านจะไม่วัดเป็นรูปธรรมนั้นยาก แต่อย่างน้อยมันก็แสดงให้เห็นว่า เมื่อ 2 ปี ที่แล้วรัฐบาลนั้นเอาจริงเอาจัง เพราะว่าถ้าหากว่าการปิดด่านสันตันคู้ เมื่อ 2 ปี ที่แล้วไม่ได้ตอบสนองผลประโยชน์ของชาติแล้ว ก็คงไม่มีการปิดด่านอื่น ๆ ตามมา แต่ก็มีมีการปิดด่านอื่น ๆ ตามมา แล้วด่านสันตันคู้ก็ยังงปิดอยู่ อันนี้ก็คือคำตอบว่าการปิดด่านนั้นให้ประโยชน์ แต่ก็จริงอยู่ที่การปิดด่านนั้นไม่สามารถที่จะช่วยยับยั้งการไหลทะลักเข้ามาของยาบ้าได้ เพราะการปิดด่านเพื่อไม่ให้มีการนำเข้ามาของยาเสพติดนั้น เป็นปัจจัยที่ควบคุมได้ยากลำบาก ซึ่งก็อยู่ที่ความร่วมมือของประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งอยู่นอกเหนืออธิปไตยของไทย ถ้าพม่าร่วมมือได้อันนั้นก็ช่วยสกัดกั้น แต่ว่าพม่าไม่ร่วมมือ ทั้ง ๆ ที่ไทยก็ในการสนับสนุนให้พม่าเข้ามาเป็นสมาชิกอาเซียน เขาก็ยังเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตัวของชาติเขามากกว่าผลประโยชน์ของกลุ่ม เพราะฉะนั้นเราคงต้องหาทางต่อไป ในการจะจัดการกับเรื่องปัญหายาเสพติดที่เป็นภัยและประชิดติดชายแดนไทยเราอยู่อย่างนี้

ในส่วนของการนำเอานโยบายไปใช้ พบว่าองค์กรและหน่วยงานด้านความมั่นคงของไทยอันมีสภาพความมั่นคงแห่งชาติ และกระทรวงกลาโหมเป็นหลักได้แสดงบทบาทอันโดดเด่น ในการที่จะสนับสนุนให้มีการปิดด่านสันตติ์ในครั้งนี้ ส่วนหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ตำรวจ ข้าราชการพลเรือน ก็ให้การสนับสนุนอยู่บ้าง ซึ่งสอดคล้องกับตัวแบบที่ 2 ของ Allison (Model II : Organization Process) ที่ว่านโยบายเกิดจากระเบียบปฏิบัติงานประจำและกระบวนการขององค์กร นอกจากนี้องค์กรก็ยังเป็นผู้ให้ข้อมูล กำหนดทางเลือก และแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ สำหรับใช้ในการตัดสินใจ ทั้งนี้ เพราะว่า สภาพความมั่นคงแห่งชาติ และกระทรวงกลาโหม นอกจากมีหน้าที่รับผิดชอบต่อความมั่นคงและอธิปไตยของชาติแล้ว การปฏิบัติการก็จะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์และศักดิ์ศรีขององค์กร ทั้งนี้ เพราะว่า สถานการณ์เรื่องปัญหาชายแดนไทย - พม่า มีส่วนเกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งขององค์กรทั้งสองของรัฐโดยตรง เนื่องจากเหตุการณ์ในการที่มีการจับกุมยาบ้าได้ครั้งละเป็นล้าน ๆ เม็ดที่ไม่เคยมีประวัติจับได้จำนวนมากขนาดนั้น จึงต้องกลับมาทบทวนในเรื่องมาตรการต่าง ๆ กันใหม่ ว่าจะมีแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้อย่างไร เนื่องจากมีการลักลอบขนยาเสพติดโดยเฉพาะยาบ้าเข้ามาภายในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก และไม่สามารถสกัดกั้นหรือดูแลได้อย่างทั่วถึง เพราะยังมีการให้เปิดด่านอยู่ในขณะนั้น และยังไม่มีความมาตรการที่ดีพอในการควบคุมการเข้า - ออก ของสินค้าที่จะนำผ่านด่าน และเป็นการง่ายที่จะเป็นทางลัดเลี่ยงยาเสพติดเข้ามาภายในประเทศ ประกอบกับยาบ้าที่นำเข้ามาได้ง่ายเนื่องจากมีขนาดเล็ก สะดวกในการขนย้าย รวมทั้งพื้นที่บริเวณแนวชายแดนของไทยและพม่านั้นมีบริเวณที่กว้างขวาง ซึ่งง่ายแก่การนำยาบ้าเข้ามา ฉะนั้นตัวองค์กรโดยเฉพาะสองหน่วยงานที่ได้กล่าวแล้ว จะต้องคำนึงถึงเรื่องนี้เป็นอย่างมากและเพื่อตัดปัญหาที่จะทำให้ฝ่ายตรงข้ามขนสินค้าที่ผิดกฎหมายดังกล่าวเข้ามาได้โดยง่ายจึงเห็นควรให้มีการปิดด่านสันตติ์ในที่สุด

เมื่อพิจารณาถึงการตัดสินใจในการออกมา แสดงความคิดที่ไม่เห็นด้วยกับการปิดด่านสันตติ์นั้น ทั้งของกลุ่มองค์กร พ่อค้านักธุรกิจ ว่าการปิดด่านนั้นได้กระทบกระเทือนต่อการค้าขายระหว่างประเทศ รวมทั้งทำให้กลุ่มของตนเองสูญเสียรายได้จำนวนมากในการทำสัญญาค้าขายกับประเทศพม่า รวมทั้งชนกลุ่มน้อยในพม่าด้วย และส่วนในด้านกระทรวงการต่างประเทศเองก็กลัวที่จะกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลพม่า ซึ่งก็สอดคล้องกับตัวแบบที่ 3 ของ Allison (Model III : Bureaucratic Politics) ที่ว่า นโยบายที่เกิดจากการเมืองในระบบราชการซึ่งเป็นผลมาจากการแข่งขันต่อรองระหว่างผลประโยชน์ขององค์กรและผลประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งการตัดสินใจขึ้นอยู่กับความพอใจของบุคคลแห่งอำนาจ หรือผู้มีความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ระดับสูงของไทยและพม่า แต่ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจระหว่างกลุ่มบุคคลเพียงบางกลุ่มได้บั่นทอนความมั่นคงของชาติที่จะต้อง

รักษาไว้ เพื่อให้ลูกหลานของไทยยังดำรงอยู่ และปลอดภัยจากการรุกรานของภัยยาเสพติด ซึ่งว่าเป็นผลประโยชน์ของชาติอย่างแท้จริง

จากการศึกษาข้อมูลเอกสารและการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาพบว่าผู้ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจนั้น มักจะมีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้าไปเกี่ยวข้องเพราะในการค้าขายเพื่อธุรกิจนั้นถือว่ามีความสำคัญของตัวเอง และกลุ่มตน จะสำคัญกว่าผลประโยชน์ของชาติ ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ข้าราชการตำรวจ ให้ทัศนะว่า ผลประโยชน์ส่วนตัวและของกลุ่มย่อมมาก่อนผลประโยชน์ของชาติเสมอ เมื่อกลุ่มพ่อค้ามองไม่เห็นถึงพิษภัยที่จะมาทำลายคนในชาติ และไม่ได้คำนึงว่าเมื่อค้าขายได้มากเท่าไร ก็ไม่ได้ไม่คุ้มกับที่เสียไป และผู้ที่เป็นนักวิชาการ ได้ให้ทัศนะว่า ในการที่จะปิดด่านหรือไม่นั้นบางทีก็เป็นเรื่องของผลประโยชน์ที่จะมีผู้ที่ได้รับผลประโยชน์อยู่ข้างหลัง นั่นก็คือผู้ที่มีอำนาจทางการเมืองในการที่มีความสัมพันธ์กับนักการเมืองในรัฐบาล และเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่มีความสัมพันธ์กับรัฐบาลทหารพม่า

กล่าวโดยสรุป การตัดสินใจที่มีการปิดด่านสันตติ์ในครั้งนี้ ถือได้ว่าเป็นมติใหม่ของการที่รัฐบาลจะเอาใจจริงเอาใจมากขึ้นกับการที่จะปราบปรามยาเสพติด เพราะที่ผ่านมารัฐบาลไทยไม่เคยที่จะใช้มาตรการเชิงกร้าวในการตกลงเจรจา มีแต่จะยอมออกข้อให้แก่รัฐบาลพม่า เพราะในการปิดด่านสันตติ์นี้มีผลอย่างมาก คือ กลายเป็นกรณีศึกษาที่เป็นตัวอย่างของการตัดสินใจของรัฐบาลที่เห็นถึงผลประโยชน์ของชาติอย่างแท้จริง (ตามตัวแบบที่ 1 ของ Allison) เพราะในการสั่งปิดด่านของไทยแต่ละครั้งจะต้องมีการประเมินความคิดเห็นของจากหลาย ๆ ฝ่าย ประเมินจากผลได้ผลเสียที่เกิดขึ้น จากการตัดสินใจในการสั่งปิดด่านนั้น ซึ่งก็ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นหลัก และต้องดูเหตุผลและปัจจัยหลายด้านมาประกอบกัน ทั้งทางด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม เพราะว่าการที่จะยอมให้มีการนำยาบ้าเข้าสู่ประเทศไทย ทำให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศ ที่เกิดแก่เด็กและเยาวชนของชาติ รวมถึงทำลายซึ่งสุขภาพและศีลธรรมอันดีของคนในสังคม ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศมากกว่าที่จะได้รับประโยชน์จากการเปิดด่าน รวมทั้งความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจของประเทศที่ต้องเสียเงินไปกับการซื้อยาเสพติดต่าง ๆ เหล่านั้นมาเสพ ซึ่งไม่ได้เกิดประโยชน์ใดๆ และยังเป็นการทำลายความมั่นคงของชาติ ที่จะได้รับผลกระทบโดยเฉพาะทางด้านสังคม ที่ทำให้คนในสังคมไม่เข้มแข็งและอ่อนแอหลงเพราะพิษภัยจากยาเสพติด ซึ่งก็แน่ชัดว่ามีแนวความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกัน ถึงแม้ในตอนแรกจะมีการขัดแย้งกันบ้าง และสรุปสุดท้ายก็มีการสั่งปิดด่านดังกล่าว และที่มีผลอย่างมากในการตัดสินใจครั้งนี้ก็คือ กระแสสื่อมวลชน ที่เป็นสื่อในการแสดงความคิดเห็นและติดตามสถานการณ์ตลอดเวลา เพื่อจะได้ให้ประชาชนได้รู้และตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดที่มากุลคาม และมีแหล่งการผลิตแหล่งใหญ่ติดบ้านประเทศไทยในขณะนี้ ฉะนั้นก็ควรจะมีการป้องกัน

มากกว่าที่จะแก้ไขในภายหลัง และการตัดสินใจใด ๆ อันจะนำมาซึ่งความสูญเสียผลประโยชน์ของประเทศในที่สุด รวมทั้งความมั่นคงของประเทศก็จะต้องถูกทำลายไป จากการเข้ามาแพร่ระบาดของยาเสพติด

ส่วนในการที่มีกลุ่มพ่อค้านักธุรกิจที่ไม่เห็นด้วยกับการปิดค่านั้น ก็เป็นไปตามแนวคิดของ (Allison ตามตัวแบบที่ 3) ที่ว่าการปิดค่านไม่ได้ช่วยให้การนำเข้าของยาเสพติดลดน้อยลงไปได้ แต่มันจะกระทบการค้าขาย ธุรกิจ ของกลุ่มคนจะขาดทุน ซึ่งก็มีการวิ่งเต้นเพื่อที่จะไม่ให้มีการปิดค่าน แต่ก็คงไม่อาจหยุดกระแสมหาชนได้ เนื่องจากมีการวิเคราะห์จากจุดดังกล่าวนี้ มีการค้าขายเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ปริมาณการค้าขายทั้งหมด ในจังหวัดเชียงใหม่ มูลค่ารวม 339.85 ล้านบาท¹³⁰ มูลค่าการส่งออก 238.46 ล้านบาท¹³¹ การนำเข้า 101.38 ล้านบาท¹³² ซึ่งเมื่อเทียบกับรายได้ที่ได้จากการเปิดค่าน 70 ล้านบาท¹³³ นั้น เทียบไม่ได้กับการที่จะมีการนำเข้าของยาเสพติด ที่ไทยจะต้องสูญเสียเงินจำนวนมากที่จ่ายเพื่อยาเสพติด และเป็นการทำลายประเทศในทางตรงอีกด้วย จากการที่เยาวชนที่เป็นกำลังของชาติต้องมาติดยาเสพติด แทนที่จะได้รับการพัฒนาหรือส่งเสริมให้มีความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษา และการทำงานต่อไปในอนาคต

¹³⁰ ข้อมูลการตลาด จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี 2541 : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงใหม่, หน้า 74.

¹³¹ เพิ่งอ้าง.

¹³² เพิ่งอ้าง.

¹³³ เพิ่งอ้าง. หน้า 46.